

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólár sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, június 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreik: A fölmentett vasutasok. Országgyűlés.**
- Egyrői-másról.** Irta: Lux Terka.
- Ujtás a kereskedelemben.**
- Az aradi átirat a szegedi ad hoc-bizottság előtt.**
- A vasutasokat fölmentették.**
- Uj vízfűrés-telep.**
- Megsemmisített orosz hadtest.**
- Gyilkosságért elítélt gazdatiszt.**
- Arad konvertál.**
- A Taub és Neumann-cég.**
- Ujtások a téli színházban.**
- Aradi háztulajdonosok baja.**
- A hét eseményelől.**
- Az ország termése.**
- A halott sikkasztó.**
- Walburg báró bűnpöre.**
- Csarnok: Pusztai Romeo.** Irta: Gonda J. dr.

A fölmentett vasutasok.

Arad, június 18.

Amaz ítélet elé, melyet a budapesti törvényszék a bűnpörbe fogott vasutasok ügyében több napon át tartott tárgyalások befejezéseken ma meghozott, sok ezer részint érdekelt, részint érdeklődő ember feszült kíváncsisággal nézett. E cikk címében elárultuk már az ítélet tartalmát, sőt akit ennek a pernek csak épen a riport-része érdekel, az a lap belsejében bővebben megtalálja a maga olvasnivalóját erről az eseményről; azonban sokan vannak, akik velünk együtt gondolkodni készek ez ítéletnek érdemi részéről, arról

tudniillik, amely a vasutasokat, mint a sztrájk elkövetőit, annak kezdeményezőit, tehát mint a hivatali függelék megszegőit, legyenek bár minőségükben még oly kevésbé is közhivatalnokok, általánosan érinti.

Véletlenül kritikus időben hozta meg a bíróság a *felmentő ítéletet*, épen azokban a napokban ugyanis, mikor a nyilvánosság előtt egyrészt a vasutasok fizetésrendezését tárgyalják a képviselőházban, másrészt a sztrájkolóknak való amnesztiáról írnak a lapok. Két olyan alkalom ez, amelyeknél szinte kizárólag csak a vasutasok mellett hallatszik pártoló szó s miután az országos bérharc kellemetlen napjait, annak rendkívül káros következményeit egyrészt elfelejtette a közönség, másrészt közvetlenül más nem is érzi azokat, nem lehet csudálkozni afölött, ha a hangulat csöstül-tövestül a vasutasok mellé állott s befolyása alá vette mindazokat, akiknek a vasutasok dolgában való ténykedéshez hangulatra szükségük tulajdonképpen nem volna. S ha mégis éri őket valami ebből a szellemi árucikkből, csak mint embereket s nem mint az igazságszolgáltatás szerveit érintheti.

A magyar bíróságoknak azonban, — annak is tehát, amelyik ezt a fölmentő ítéletet meghozta — százezerszer elismert függetlensége s a különböző hangulatok alól való emancipáláshoz állandó készsége annyira kétségen felül álló, hogy nincs ok feltételezni a budapesti törvényszékről eb-

ben az esetben sem azt, mintha a felmentő ítélete meghozatalánál egyéb mint a puritán igazság, a jogi érvek bírói értékelése és a bizonyítási eljárás során fölmerült adatoknak okszerű mérlegelése foglalta volna el. Szíves örömmel fogadjuk ezt az ítéletet olyannak, amelyet sem az országgyűlésen elhangzott ügyvédi védbeszéd, sem az amnesztia fujdogáló szellője nem segített azzá lenni, amivé lett és amilyenné lett, továbbá olyannak, amelynél kedvezőtlenebbet a vasutasok vezetői sem érdemelték volna. Azért is jólesik még ezt az ítéletet fölmentőnek tudni, mert ezáltal törvényesen is becsületesnek látszik az a munka, amelyet az ugynevezett „sztrájk-bizottság” végzett s tisztességesnek az a szerep, amelyet a fizetésükért harcolók kiküldöttjei játszottak.

Nos és ebből egyenes uton járva is azt lehet következtetni, hogy a becsületes szándékkal kezdett bérmozgalom (ámbar itt ajánlatosabb volna sztrájkról beszélni, miután nem bérről, hanem fizetésről van szó) a gyors egymásutánban következő események, az izgatott hangulat és sok minden egyéb meggondolatlanság következtében lett olyan csunya dologgá, a milyenné tényleg vált a sztrájk formális kitörése által s hogy ilyenformán az az *amnesztia*, amelyről a napokban beszélni kezdtek a minisztereink egy nyilatkozata révén, nem lenne olyan következtelen dolog, mint amilyenek enélkül az ítélet nélkül tartható lett volna.

A hétről.

Nyár.

Most, hogy forrón süti a napfény,
És a meleg kolosszális,
Amikor a ligetekben
Dühöng a sok juniális,
Mikor olvad már az aszfalt,
S battisztban járnak a lányok,
Én, a sajnálatraméltó,
Heti verset kalapálok.

Verset írni télen, őszön,
Mindezt kitűnően győzöm.
Hogyha tavasz jó a tájra,
Dől belőlem versek árja,
Ámde nyáron, forró nyáron,
A rimeket megutálom,
S minden célom, vágyam ennyi:
Kezdjünk uszodába menni!

Elfog ilyenkor a bánat,
S irigykedem nyakra-főre:
Mért nem vagyok milliárdos?
Szert tennék egy napernyőre!
Mért is vagyok újságíró,
Ki a városházát bújom,

S nincsen jószágigazgatóm,
Ki reám hús léget fújjon?

Amely jégsekrényben lehet,
Irigylem az aludtjeit,
S az eszkimót, aki békén
Ül az északi sark végén.
Irigylésem tárgya még a
Vigan ugró kecskébeka.
Melynek min' hideg vére
Nem forr a napsütésre.

Ámde sajna, se aludtjei,
Se eszkimó nem lehetek,
Mint egy háropúpú tevét,
Ugy kinez a szörnyű meleg.
S noha virul az uborka,
És a szenzáció semmi:
Kéziratért sir a szedő,
Tehát muszáj versnek lenni!

Megírom-é, hogy Sz. mlakon
Némi nyugtalanság vagyok
S a telepes nyakra-főre
Áhítózok bérlőbőrre?
Megírom-é, hogy a bátor
Alsóst jól játszó Nagy Sándor
Fenti okból még mit nem mer?
Szembeszáll egy miniszterrel!

Megírom-é, hogy száz hősök
Kávésztrájkba miért léptek,
Holott jeges kávét inni
Ily melegben nem is véték?
Avagy tán a lóvasútról
A dicsőről írjak verset,
A lóhadról, melyet Mándy
Becses kebelén melenget?

A lovokról, melyek rugnak,
Más vállalatot kitűrnak,
Melyek törvény szerint szentek,
S a buzsáki mennybe mennek?
Avagy írjak talán másról,
Böhm Adolfnak haláláról,
Vagy a vízről, melynél hiba,
Hogy nincs víz, s van mizéria.

Szomorú sor! Borús tárgyak!
Mindezekről hát nem írok.
(Vignak kell e versbe' lennem,
S ezek hallatára sírok.)
Miről írjak? Hogy rázzam le
Vállaimról ezt a terhet?
Eh! Szerkesztő úr, jelentem,
Nem írok ma hetiverset!

—zab.

Más is van még itt, amit érdemes figyelnünk, ha már szóba hoztuk az amnesztiát. Az sem régi esemény, hogy gyűjtés indult meg a pörbe fogott, vagy a más-kép szűkölködő vasutasok számára. Az bizonyos, hogy ez a gyűjtés annál inkább lenne könyöradományyszerű, minél kevésbé osztogatják a kegyelmet, de hát ez volna legkisebb baja annak a gyűjtésnek. Ellenben sokkal szomorubb esemény volna az, ha míg egyik oldalról a közönség a maga garasaival istápolja a vasutasokat, addig a kenyéradó gazda bizonyára igazságosan ugyan, de mégis csak érzékeny anyagi vagy erkölcsi vámot szed az alkalmazottain. Valamint nem volna elegáns dolog az sem, ha a győzelmes fél, az állam tudniillik, ilyen keserves pecsétet tenne a győzelmi diszoklevelére. Nem guny ez, csak hasonlat, mert abban az esetben, ha a sztrájk vesztesei nem a vasutasok lennének, még a méltányosság sem szólhatna a kegyelem megtagadása ellen. Akkor volna a kormány eljárása hasonlatos ahhoz a hadvezéréhez, aki a fegyelem megszegése árán győző katonáját előbb kitüntette s közvetlenül rá főbelövette.

S hogy haza is beszéljünk egy kicsit: mi igaz sajnálattal látnánk ebből a szerencsétlen sztrájkból kifolyólag bűnhődni az aradi vasutasokat, akik az amnesztiára azáltal is legérdemesebbé tették magukat, hogy elsőnek álltak munkába, s hogy az ő jó példájukat követték az ország többi vasutasai. Azt hisszük, hogy a szavunkban nemcsak méltányosság, de a mai fölmentő ítélet folytán igazságosság is foglaltatik.

Országgyűlés.

Hieronymi a vasutasokról.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 18.

A képviselőház hangulatát ma a vasutasok bűnpörében hozott ítélet uralta. Az ítélet általánosan jó benyomást kelt. Ugy a teremben, mint a folyosón erről volt szó s a figyelem csak

akkor kezdett a tanácskozás felé fordulni, amikor Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter állott fel szólásra.

A miniszter hosszasan beszélt a vasutasokról, azok kötelességéről és illetményeiről. Egy közbeszólás kapcsán kitért a protekcióra s erről is érdekesen fejtette ki a maga véleményét.

Ulás elején a kisjenői kerület képviselője, Bánhidy Antal br. szerepelt az előadói székben, ahol bejelentette, hogy Rónay Elemér mandátuma rendben van.

— Mandátum? — pattant föl az öreg Madarász József — miért használja ezt az idegen szót az előadó ur? Megbízó levél ennek a becsületes neve!

— Majd máskor úgy fogom mondani — ígérte meg Bánhidy Antal a Ház viharcs derűtsége közt.

A vasutasok fizetése iránt egyébként a Ház keveset érdeklődött. A karzatok azonban zsumfoltak voltak. A szárnyaskerék katonái eljöttek, hogy meghallgassák miképp vélekednek a sorsuk felett az ország törvényhozói.

A képviselőház ülése június 18-án.

— Kezdeté d. e. 11 órakor. —

Elnök: Feilitzsch Arthur br.

Neményi Ambrus előadó betérjesztette a pénzügyi bizottság jelentését az 1904. évi költségvetésről.

A Ház úgy határozott, hogy a költségvetést keddre tűzi napirendre.

Bánhidy Antal báró előadó jelenti, hogy Rónay Elemér kolozsi mandátuma most már rendben van.

Madarász József figyelmezteti az előadót, és arra kéri, hogy ne használja a „mandátum“ szót, amikor annak „megbízó levél“ a magyar neve.

E kitérés után a vasutasok fizetésrendezésére került a sor.

(A vasutasok fizetése.)

Ernst Sándor néppárti az őrszemélyzet dolgaival foglalkozik mindenek előtt. Azt mondja, hogy díjazásuk csekély, azért, mert munkájuk, mely az éjszakára is kiterjed, egy egész családot foglalkoztat. A mozdonyvezetőket is jobb javadalmazásba kell részesíteni. Nehezebb és veszélyesebb foglalkozást a mozdonyvezetőknél nem ismer, amit külön honorálni kell. Majd a sztrájkról és annak okairól beszél s ezért a kormányt teszi felelőssé.

A javaslatot általánosságban elfogadja. (Helyeslés.)

Konkoly-Thege Miklós a vasúti igazgatóságot veszi védelmébe, majd a sztrájkokkal foglalkozik, amelyek okát megállapítani vajmi nehéz. Elismeréssel adózik a vasúti alkalmazottak iránt, akik derekas munkát végeznek és mintául szolgálhatnak a külföldnek is. A javaslatot elfogadja.

(Hieronymi beszéde.)

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter szólalt fel ezután, hogy az egyes szónokok kijelentésére megtegye észrevételeit. Konstatálja mindenek előtt, hogy mindannyian, akik a tárgyhöz hozzá szóltak, a javaslatot általánosságban elfogadták. Mezőssy-nek a korpótlékra tett észrevételeire azt feleli, hogy ebben is a méltányosság legvégső határáig ment el a kormány.

Ami a benyújtott határozati javaslatokat illeti, a pénzügyi bizottságban előterjesztettekre válaszol mindenekelőtt. Ehhez a javaslatához, hogy az egyes fizetési osztályok fokozataiban a vasutasokat egyenlően osszák el, hozzájárul. Igyekezni fog azon is, hogy a tisztviselők a magasabb osztályokba nagyobb számban neveztesse ki. Mezőssy határozati javaslatához a lakáspénzekre nézve nem járul hozzá. A sztrájk oka nem a fizetésrendezés késése volt. Hiszen a javaslatot még a sztrájk kitörése előtt betérjesztették. Kifogásolják a vasutasok gyűlésének megtiltását. Ha a gyűlést meg nem tiltották volna, akkor a gyűlés miatt szünet volna meg a forgalom, oly sok vasutas akart feljönni az április 20-iki gyűlésre. Akik feljöttek, azokkal az igazgatóság a legvégső határig ment el.

(Zsandárok és protekolé.)

Ugron Gábor: Igen zsandárokkal! (Zaj a jobboldalon.)

Felkiáltások (jobbról): A rendet minden áron fenn kell tartani!

Ugron Gábor: De nem zsandárokkal!

Hieronymi Károly: Ha kell zsandárokkal is. Az előzmények okait bírálni nem akarja, a jövőre nézve azonban kijelenti, hogy a vasúti szolgálatban a legtágabb értelműen engedni az egyéni kezdeményezésnek az egyéni tetterű érvényesülésének. (Általános helyeslés.) Ez fontosabb még a fizetésjavításnál is. Ezen az uton sikerülni fog a vasutasok ambícióját növelni.

Mezőssy Vilmos: Protekció nélkül!

Zboray Miklós: Azt nem ígéri!

Hieronymi Károly: A vasutnál nem lehet oly fokozatos előléptetést rendszeresíteni, mint a katonaságnál. A katonák éppen e miatt elégedetlenek: a számár-létra miatt. Ennek a rendszernek még fokozása az automatikus előlépte-

Nevető örökösök.

Írta: Szabó Ferenc.

A fehér rekették hajlós ágaikkal suhantgatják a nagy folyó habjait. Mintha a fényes aranytallérok után kapkodnának, a melyeket a magas parti fűzek lombján keresztül bőségesen szór le a nap a sötét vízre. Több zaj nincs is, mert a fehér sirály hallhatatlan suhogással nyilal végig a habok fölött. Csak ez a mély locsogású vizmoraj: ez az egész. No meg a vén mérnök köhögése, aki száraz, összesült ember; köhög, köhög s hosszú, sárga kezét ilyenkor mindig odaszoritja a beesett mellére, hogy elcsitítsa a köhögését, nehogy felriassza a kis Lottit, aki ábrándozva bandukol mellette. A gömbölyű fehér kavicsok is alig hallhatólag zörögnek a léptei alatt.

Szép napos időben állandóan itt vannak a nagy folyó mellett. A vén mérnök kerüli az embereket, akik gonoszak s részvétet nem éreznek senki iránt — haszon nélkül. Így mondja.

Hanem azért a kis Lottit is elkésérti néha. Nem rossz indulatból. Csak ballani akarja az édes védekezést, meleg leányos szívének az őszinte megnyilatkozását.

— Ez az utolsó, meglátod. A legutolsó! — mondja nem egyszer, ha lecsendesült a fullasztó köhögése. — Holnap, holnapután nem leszek terhére senkinek. Sem a földnek, sem nektek. Aztán élhettek a vágyaitoknak, te is, Sáríka is!

Ilyeneket szokott mondani a kis Lottinak, aki nesztelen léptekkel, de egy kissé unottan nézegeti a nagy folyó távoli kődét.

— Ugyan, édes bácsi, hogy mondhat ilyeneket? Mi önzetlenül szeretjük. A mama minden nap imádkozik s mi is eljárunk szorgalmasan a templomba, hogy a jó isten adja vissza a bácsi egészségét! Halk, reszkető szóval mondja ezeket a kis Lotti s szép lányos arca mélyen elpirul, mert észbe jut a mamája, aki két év óta, amlóta a bácsi betegeskedni kezdett, mindig azzal fogadja őt is, Sáríkat is, ha a beteglátogatásból hazamennek:

— Hát a vén medve megírta már a testamentumot? Nagy a szükség, lelkeim. Maholnap nem hitelez többé senki... Ti pedig nem mentek férjhez soha!

A drága Oktáv nem mond ilyeneket soha, de nyilvánvaló, hogy erre a döntő pillanatra vár ő is, azért halogatja a lakodalmat. Jenő is így tesz, a Sáríka vőlegénye. Csakhogy ezt nem szabad észrevétni a jó nagybácsival, mert aztán igazán elveszti az emberekbe vetett hitét s talán a vagyonával is másképpen rendelkezik.

— Pedig vagyon nélkül nincs élet, nincs boldogság! — mondja a mama, aki okos, tapasztalt asszony.

A drága Oktáv nem beszélt ilyen prózai módon; szeme azonban különös melegen csillog a vagyon szóra s örömteljesen ropogtatja a kis Lotti keskeny, fehér kezét. Jenő pedig halgan, boldogan füttyörész s olykor selypítő gyöngédséggel mondogatja Sáríkanak:

— Tubicám! Gerlicém!

Hanem a lakodalom marad, egyre marad...

A nagy folyó hidegen, lombán kanyarog.

A fehér rekették ágai lombvesztetten suhintgatnak a kékes, hideg habok felett. A köd rengőteleg oszlopokban üli meg a partot. Nem beteg embernek való idő van most idekint.

A mérnök fullasztóan köhög. Sovány, szatyánbőrös fejét fájdalmasan veti föl a meleg dunyhák közül. Hosszu, ritkás haja kuszáltan csüng alá. Révedező szemmel nézi, lesi a szobalárnyat, mely nő, nő, az ablakból befelé. Mikor fog az ágyhoz érni? Az a pillanat lesz az ő halála... Olyan gyorsan nő, olyan gyorsan, én Istenem!

— Itt vagy, Lotti? Édes Lotti!

— Itt vagyok, édes bácsi! S Lotti ráhajol a betegre, hogy forró, édes lehelletét érezheti az arcán, ahogy gyors egymásutánban megcsapja.

A betegápolás terhe leginkább a kis Lottira nehezedik: a mérnök őt szereti a legjobban.

— Nem látod azt az árnyat? Ugy nő, ugy nő s olyan fekete!

— A függöny árnyéka, bácsi. Lehuztam, hogy a világosság ne ártsen a szemének. A doktor parancsolta.

— Ostobák a doktorok, Lotti! Ne hallgass reájuk! pattogott a beteg s valami jóleső meleg lobogott végig az arcán, hogy csak a függöny árnya az a borongó sötét és nem az a másik, amelyik kioltja a beteg élet. — Huzd fel szivem. Jót tesz a világosság, ne félj!

Lotti engedelmeskedett. De az az árny mégis csak ott sötétlett a szobában, feketén intgetve. Ott látta a mérnök és reszketett.

— Ez az utolsó, igazán az utolsó! Alig

tés. A mi a protekciót illeti, a *miniszterek örül-
nének legjobban, ha nem lenne protekció*, mert
nem ők protegálnak hanem náluk protegálnak.
Vannak tisztviselők, kik a léhaságban, köte-
lesség mulasztásban elmennék a végső határig,
anélkül, hogy ellenük fegyelmet lehetne indítani.
Ezeknek nem lehet megadni az automatikus
előléptetést, másrészt a vasuti üzlet és üzleti
életben a sikernek az a biztosítéka, hogy a
rendkívüli szolgálatot azonnal honorálni kell,
pedig ezt is lehetetlené teszi az automatikus
előlépés.

Az elkészeredésnek — folytatta a miniszter
— semmi esetre sem a protekció az oka. Kül-
önben rajta lesz, hogy a protekció a *legsúlyosabb
korlátok között* maradjon.

Az éjjeli munka külön díjazását nem tartja
szükségeseznek, mert az általános fizetésemelést
jelentene, egyes állomásokon azonban, hol az
éjjeli szolgálat terhes, helyi pótlékot kapnak a
vasutasok. Megjegyzi végül, hogy a nyugdíj-
jogosultság idejét nem fogja leszállítani, mert
ezt a vasutasok szolgálata sem kívánja. Kéri a
törvényjavaslat elfogadását.

(A szolgálati pragmatika.)

Feilitzsch Arthur br. elnök tíz percre fel-
függeszti az ülést.

Hellebronth Géza beszélt szünet után. Be-
szédében a vasutasok szolgálati pragmatikáját
sürgette s erre vonatkozólag határozati javas-
latot is nyújtott be. Ebben arra kívánja a kor-
mányt utasítani, hogy még ezen ülészakban
nyújtsa be a szolgálati pragmatikára vonatkozó
javaslatot.

A vitát hétfőn fogják folytatni.

TÁVIRATOK.

Egyesült hajórajok.

Washington, június 18. Az Egyesült Alla-
mok csatahajóhada, mely eddig Lisszabonban
volt, tengerre indult, hogy felkeresse Ausz-
tria-Magyarország és Görögország kikötőit, hol
néhány héttig időzik. Hír szerint a hajóhad
innen az Egyesült Államok európai hajóhadá-
val gyarapodva Törökországba megy. Egyidejű-
leg a konstantinápolyi amerikai követ újból be-
ható tárgyalásokat fog kezdeni a portával, hogy
az amerikaiaknak olyan jogokat biztosítsanak,
mint a milyeneket néhány kiváltságos európai
nemzet polgárai élveznek.

hallhatólag mondta. Aztán behunyta a szemét
különös, nyers hangon beszélt tovább.

— Assatok le jó mélyen, kétszer olyan
mélyre, mint most. Rossz a világ, tudod, üzér-
kedő szellemű és nem ismeri a kegyeletet. Tíz
év múlva már felszednék a csontomat, hogy
cukrot készítsenek belőle. Még te is azt hasz-
nálnád a kávéhoz s nem fájna a szived, mert
nem tudnád e csontok történetét. Oktáv sem
tudná, mert ő sem szokta kutatni az ilyen dol-
gokat.

Sokáig hallgatott, szemét még egyre le-
hunynya tartotta, hogy ne lássa a fenyegető ár-
nyakat. Közbe-közbe köhögött s dobálta a vé-
kony, száraz kezét. Nagy későre megszólalt újra.

— Miért is nem vesz el téged Oktáv? Előlép-
tetésre vár?

— Arra vár, bácsi! — lehelte a kis Lotti
akadozva, mivel Oktáv már előlépett a nyáron,
de a lakodalmat még sohasem hozta elő.

— Jenő is?

— Ő is.

— Szegény gyermekek, milyen nehezen
éritek meg a boldogságot. Látjátok, ilyen az élet.
S mikor aztán már élhetne az ember: megöszül,
elbetegesedik s meghal. Ezt hívják életnek!
Szintelen vékony arcán keserű, fájdalmas mo-
soly suhant végig. Talán a saját céltalan, elár-
vult, agglegényi életére gondolt. S utána soká-
ig líhegett forrón és lázasan.

— Majd, majd. Nemsokára boldogok lesz-
tek, ha nem léptetik is elő. Meghálalom a jó-
ságotokat. Lotti, mond csak, Oktáv is szeret en-
gem?

— Mint az édes apját! — suttogta a kis

Antiliberális többség.

Amsterdam, június 18. Az itt eddig tuda-
másra jutott választási eredmények szerint a
szabadelvtűek a vidéki kamarai választásokon
veszítettek. Most biztosra veszik, hogy az első
kamarának, a mely eddig szabadelvtű volt, a
jövő évben antiliberális többsége lesz.

Megsemmisített orosz hadtest.

(Tízennyezer főnyi veszteség.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 18.

Az oroszokat balszerencsájük még min-
dig üldözi; a harcstérről érkezett legújabb
jelentések szerint azok a harcok, melyek
mult szombattól szerdáig Port-Arthurtól
északra lefolytak, minden kétséget kizá-
rólag az oroszok súlyos vereségével vég-
ződtek.

A uropakin főparancsnok ama terve, hogy
Port-Arthurt felszabadítsa, teljes kudarcot
vallott. Igaz ugyan, hogy báró Stackelberg
hadtestének feladata tulajdonképpen az volt,
hogy a japán sereget elvonja Port-Arthur
ostromától, ami sikerült is, de nem oly
eredménynyel, mint azt Kuropatkin várta.
Oku tábornok ugyanis az orosz fölmentő
sereg elé oly tekintélyes haderőt küldött,
amely Futsu és Vafanku között e hó 14.
és 15-én az oroszoknak nagy vesztesége-
ket okozva, őket visszavonulásra kényszeri-
tette.

Az oroszok vereségét ezuttal ismét
hibás taktikájuk okozta, amennyiben a
japánok ama kísérletére, hogy az orosz
sereg balszárnyát megkerüljék, nem lép-
tek föl kellő erővel, hanem arra a kilá-
tástalan vállalkozásra adták magukat,
hogy fő erejükkel ők akarták megkerülni
a japán sereg jobbszárnyát. Csak későn
ismerte föl báró Stackelberg a helyzete-
t és tartalékait saját jobbszárnyának
megerősítésére küldte, de ezek a csapatok
nem tudtak ellenállani a japánok roham-
támadásának.

Stackelberg visszavonulási útját csakhamar
elvágták a japánok. A főhadvezér nagy
segélyes csapatokat küldött ugyan a tábor-

nok elé, de ezek nem érkeztek meg
idejében. Késő éjjel azt a távirati értesi-
tést kaptuk, hogy Stackelberg hadtestét a
japánok teljesen szétjéltették s ezzel az oro-
szok a vafankui ütközetben nem ezer,
hanem tízennyezer embert veszítettek el, a
mit hivatalos pétervári forrásból erősíte-
nek meg.

Az oroszokat egyébként a tengeren is
ujabb és érzékeny veszteség érte. Ma
négy orosz csatahajó elsüllyesztéséről érkezett
hír, ami töméntelen emberáldozattal járt.

Távirataink a következők:

Glasgow, június 18. A Kirkdale gőzhajós-
társaság Kirkdale nevű 2878 tonnás keresko-
delmi gőzösét eladta Japánnak 21,500 font ster-
lingért.

London, június 18. Tokióból érkezett a
távirat, hogy Kamimura tengernagy a ko-
reai öbölben rábukkant a vladivosztoki
három hajójára. A hajókat partnak kerget-
ték és körülzárták, úgy, hogy nem menekül-
hettek. Az egyik orosz hajót egy japán
torpedó elsüllyesztette.

Pétervár, június 18. A japánok elvágták
Stackelberg tábornok hadtestének visszavo-
nulási útját. Kuropatkin két hadtestet kül-
dött Stackelberg üldözőinek visszaverésére, de
azt hiszik, hogy a két hadtest el fog kén-
ni.

Tokio, június 18. Az osakai bank megbu-
kott. A bukás a tokiói pénzvilágban nagy ré-
mületet kelt.

Pétervár, június 18. Siman mellett az
oroszok összeütköztek a japánokkal. A ja-
pánok két orosz hajót elsüllyesztettek; ezek
egyike a Rurik, a másika a Russia csata-
hajó.

Tokio, június 18. Moi mellett a japá-
nok egy orosz cirkálót elsüllyesztettek.

Legújabb.

Pétervár, június 18. Hivatalosan jelen-
tik, hogy a legújabb táviratok szerint
Stackelberg tábornok hadtestét a japánok
teljesen tönkretették.

London, június 18. A vafankui ütkö-
zetből az oroszok eddig csak ezer sebesült-
ről számoltak be. Most maguk az oroszok

Lotti, — de gyorsan, gyorsan, nehogy a le-
nyos, romlatlan szíve fájdalmas dobogásával el-
akaszsa a beszédben. Mert hiába: Lottinak ha-
zudnia kellett: a mamáért, meg egy küssé ma-
gáért is és ez a hazugságsokszor kergette ham-
vas-szőke arcába a vért. Hiszen ha nem szeret-
te volna annyira azt az Oktávot! . . . De Ok-
táv nagy lábon élt és pénz nélkül nem akart
házasodni, hogy annál nagyobb jövedelmet bizto-
sítson a kis Lottinak.

— Ez a szeretet tart még életben . . .
egyedül ez . . . Talán még jobban is leszek . . .
talán . . . Mert lehetetlen, hogy a jó Isten kö-
nyörületre ne indulna az ilyen derék szívek
imáján! Megtört, üveges szemét esdőleg for-
ditotta a magasba s nehéz köny barázdáit végig
az arcán, melyen a hit magas fénye világolt . . .
Ugy hitt, úgy hitt a tiszta, nemes szívek imád-
ságában.

Pedig a drága Oktáv éppen most mondot-
ta Jenőnek, ahogy karonfogva s hangos nevet-
géssel sétáltak az utcán:

— Bár csak megmérgeznék valaki a vén
medvét. Isten őrösse, már meguntam a dolgot!
Mit gondolsz, fülig uszom az addósságban!

Jenő hosszasan kacagott reá, mintha Oktáv
megcsiklandozta volna.

— Holnap, holnapután úgy is füttyöl az égi
masina. Addig várhatsz, ha már eddig vártál
. . . No, szervusz . . . tudod, légyottom van . . .
Sárka? . . . Nem kell mindent tudni a eny-
asszonyoknak . . . Ha a vén istentelen meghal,
unatkozunk eleget . . . Pá!

Es elváltak.

A beteg odahent édesen mosolygott.

— Ez a ragaszkodás, ez a szeretet vissza-
adja az életerőt . . . Imádkoztatok, Lotti édes
Lotti . . . Oh, azok a drága jó fiúk! . . . Bol-
dogok lettek, annál boldogabbak, minél tovább
kell várakoznotok a boldogságra . . . Ugy-e, szí-
vesen várakoznak ők is?

A kis Lotti szomorúan csüggesztette le a
fejét. Fájt a hazugság, de mégis hazudott, mi-
vel mód felett szerette Oktávot. Aztán a mama
eszébe jutott . . . már-már alig hiteleztek a
boltokban. A nyomoruság nőtt, nőtt s komoly
munkához nem értett egyikük sem.

— Várnak, szívesen várnak és imádkoznak
a bácsiért.

A mérnök fölvetette szikár, sovány, mo-
solygó fejét. Olyan boldog volt, hogy ilyen édes
dolgokat hallhatott. Még a betegsége is meg-
hült: úgy érezte . . . Aztán az árnyékot néze-
gette, hogy meddig nyult be a padozaton? Az
ősi nap tisztán, fényesen mosolygott, hire sem
volt semmiféle árnyak. Csak a szubogár ke-
tyegett a kis asztalkában: ketty, ketty, kipp
kopp. A falmelletti szekrényben is őrlött va-
lami. De ma nem úgy hangzott, mint a halál-
óra ütése. Mert a buzgó imádsága meglágyította
a jó Isten szívét. Így gondolta a mérnök s
megvigasztalódva szenderült el . . .

Orökre . . .

És nem siratta meg senki. Mert a neve-
tő örökösök csiklandozó boldogságot éreznek
ilyenkor.

is beismerik, hogy a szerencsétlen csatában tizennégyezer embert veszítettek el. Nagyrészüket a csatateren meghalt, a többi súlyosan sebesült, vagy elfogatott úgy, hogy ez óriási vereség következtében Stackelberg tábornok hadteste többé egyáltalán nem jöhet számításba.

A vafankui diadal Mandzsuriát Mukdentől le a tengerig teljesen a japánok kezébe juttatta.

A vasutasokat fölmentették.

Ítélet a sztrájkbizottság pörében.

(A törvényszék nehéz helyzete. — Birói meggyőzés és hazafiság. — Történet a büntetendő cselekmény? — A vasutas nem közhivatalnok.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 18.

Az egész ország élénk figyelemmel kísértte annak a monstre-pörnek a tárgyalását, mely a budapesti kir. törvényszék előtt a múlt héten lefolyt. A vasutasok tizenhárom sztrájkbizottságának tagjai ültek a vádlottak padján, felettük kellett törvényt ülni, ítéletet tartani a bíróságnak.

Ma hirdették ki az ítéletet, mely minden részletében felmentő. A törvényszék nem találta a vádbeli cselekményben bűnösöknek a vádlottakat s azt sen állapította meg hogy a vasutasok közhivatalnokok lennének. Mindezt bőven, körülményesen kifejti a szép és terjedelmes indokolás, a mely egyuttal élénk tanúságtevője annak is, hogy a bíróság nem engedte át a politikát a tárgyalási terem küszöbén és ítélte tisztán az előtte kifejtett anyagból: függetlenül, igazságosan, a mint az független magyar bíróhoz illik.

Az ítéletről — mely bizonyára ország szerte tetszéssel és helyesléssel fog találkozni — valamint annak kihirdetéséről a következő távirati tudósítást adjuk:

Ítélethirdetés előtt.

Dél előtt tíz óra van. A vádlottak fejének, Sarlay Jánosnak lengő, ősz szakála feltűnik a folyosón s a budapesti királyi törvényszék ridég folyosója, mely tömve van kíváncsiakkal és érdekeltekkel, megmozdul. Sarlay komolyan, méltóságosan jön. Ide-oda köszön, kezét ráz egyszerű vasuti altisztekkel, akik eljöttek a sztrájk kálváriájának utolsó stádiumához. Egymásután jönnek a többi vádlottak is: Turchányi, Margulit stb. Ezek már valamivel idege-sebbek. Bevonulnak a tárgyalási terem tanuszobájába, ahol önmaguk közt beszélnek meg a pár perc múlva bekövetkező eshetőségeket.

Hát bizony a hangulat nyomott. Egy esti lap szenzációs hirt, az állandó amnesztjáról, kacsának bizonyult s most a bizonytalanság érzete kétszeresen ül mindenkinél a szívére. A tárgyalás egész tartama alatt hittel, bizalommal néztek a mai órák elé, de most, az utolsó pillanatban odaférfkózik mindenki lelkébe egy bizonytalanul rezgő „hátha”?

Ilyen a hangulat a vádlottak között. A közönség, amely nagyrészen vasutasokból áll, nem igen osztja ezt a sötét pesszimizmust. Politizálnak és találgatnak. Azok, a kik csupán érzelmileg vannak érdeelve, valósággal tipelnek s a máskor mindig kész fogadók serege egy fillért sem kockáztatna az elítélés mellett.

Mérnökök mennek azonban az utcára a nagy szárnyas ajtók elé, lesve a védők jöve telét. A bírák arca is kész tanulmánytárgy a jelen pillanatokban. Oláh András, az elnök jó-ságos mosolylyal furakodik a tömegben keresztül s azután benéz az üres esküdtszéki terembe.

— Meleg van, kutya meleg van — szól visszajövet és megtörli a homlokát.

— Kétszeresen melege van a vasutasoknak, — szól valamelyik fogadatlan prókátor, aki kezében egy iratsomóval a tárgyalási terem előtt ütött tábornok, elszánva magát, hogy minden poklokban keresztül is bejut a tárgyalási terembe.

Az elnök végigtekint rajta, elneveti magát és tovább megy.

De ime, jönnek a hírnökök és pihegve szólnak:

— Itt van Vázsonyi, a Polónyi nagyságos ur is megérkezett.

— Tudomásul vétetik. Csak hadd jöjjenek. Ki tudja, talán szükség lesz rájuk?

Tényleg. Vázsonyi, Bakonyi, Polónyi és a többi védők megérkeznek s arcukat törülgetve néznek szét, a folyosón eléjük táruló változatos és színes képen.

Turchányi kijön a tanuk szobájából és oda áll Vázsonyi elé:

— Sokáig lesz még doktor ur?

Nem. Imár fél tizenegy óra és az elnök a bírakkal egyetemben bevonul a nagy esküdtszéki terembe. Kezében hatalmas iratsomó. A halk zsongás egyszerre megszűnik, csak az elhelyezkedés nesze zavarja még a csendet.

A napsugár mintha intenzívebb lenne, e percben benevet a színes ablaktáblákon. Lejtve vibrálva körülcsókolja a komor tárgyú és üde színű freskókat. Felragyog egészen a hölgyek karzatáig, ott végig csókolja az elegáns helyeket zsufolásig megtöltő asszonyokat, lányokat, azután oda telepszik merészen az elnök iratsomójára, amelyet az lassan és ünnepélyesen tereget ki maga előtt.

Komlósi Manó, a fiatal vádlott még egyszer feltekint a karzatra, ahol felesége szorongva, halványan bámul le, még egyszer felint s aztán megkezdődik az ítélethirdetés...

Az ítélet.

Fél tizenegykor lépett a bíróság a terembe: Oláh András elnök, Füzesséry Zoltán s Horváth Sándor szavazóbírák. Mély csend volt, amikor az elnök megszólalt:

— Tekintetes kir. törvényszék! — ugomond — a f. évi június 10-én félbeszakított tárgyalást Sarlay és társai elleni bűnügyben folytatjuk. Tárgya ennek a tárgyalásnak az ítélet kihirdetése. Előbb azonban konstatálnom kell, vajjon a vádlottak és védők jelen vannak-e.

— Igen! — hangzott a váasz.

— Akkor felkérem a közönséget, — folytatá az elnök — hogy a tetszés és nem tetszés nyilvánítástól tartózkodjék, mert ha ilyenekre ragadtatná magát, kénytelen lennék a közönséget a teremből eltávolíttatni. Kihirdetem a törvényszék ítéletét:

O Felsőge a király nevében!

A budapesti kir. büntető törvényszék hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolt Sarlay János és társai elleni bűnügyben az e hó 3—10-ig lefolyt tárgyalás adatai alapján, a vád és védelem meghallgatása után a következőképen ítélte:

A büntető törvényszék a vádlottakat a felbujtói és tettesi minőségben terhükre rótt, és a büntető törvénykönyv

480—481. §-ra alapított vád terhe és következményei alól a 326. §. 1., 2. és 3. pontjai alapján felmenti. A költségekben az államkincstárt marasztalja el. Potincza Lajos ellenében a törvényszék vád hiányában az eljárást megszünteti.

Elrendeli a kir. törvényszék, hogy ezen ítélet a vádlottak felettes hatóságával már most közöltessék, jogerőre emelkedés után az összes iratok netaláni intézendő fejelelmi eljárás esetén ugyancsak a felettes hatósághoz áttétessék.

A bíróság álláspontja.

Az ítélet indokolása szó szerint így hangzik:

A kir. törvényszéknek ebben a bűnpörben nehéz helyzete, áldatlan munkája és hálátlan feladata volt. Birói meggyőzésünket ugyanis e bűnpörben összhangba hozni nem sikerült. Mi, a törvényszék tagjai, nemcsak bírák, hanem e hazának hű polgárai is vagyunk. Mi is átérzük mindazt, a mi a hazának fájdalmat vagy keserűséget okoz.

Százados tradíciók, családi és rokoni kötelékek, a szeretet és baráti kapcsolatok számai fűznek minket e hazához. Hogyne remegett volna tehát szívünk, amikor április hó 20-án, ama végzetes napon, láttuk, hogy e hazában a vérkeringés megakadt, s mindenki aggódva leste, hogy a vérkeringés megakadását nem fogja-e szív-működés megakadása is követni? Hogyne itélünk volna el ezt a mozgalmat, amely oly nagy veszedelmeket rejtett magában?

De mi, ezeken a székeken, mint bírák ülünk. Akármit érzünk is, egyéni érzelmeinket itt el kell hallgattatnunk. Ezért volt nehéz a helyzetünk, áldatlan a munkánk és hálátlan a feladatunk. De egyéni meggyőzésünk ellenére, törvénykönyvvel a kezünkben, a vádlottakat bűnösöknek ki nem mondhattuk.

Van-e büntetendő cselekmény?

A törvényszék tényképen a következőket állapította meg: Az államvasuti alkalmazottak körében már régebben mozgalom indult meg a fizetés-javítás és viszonyaik rendezése érdekében. E mozgalommal kapcsolatosan április 19-én Sarlay, Turcsányi és Lorber állásaiktól felfüggesztettek, Faludy pedig áthelyeztetett. Az esti órákban, a rákosi rendező pályaudvaron a vasuti sztrájk tényleg kiütött, 20-án az általános sztrájk bekövetkezett. Megállapította a törvényszék, hogy az általános sztrájk kiütésekor a tizenhárom bizottság megalakult, és hogy a bizottságnak az összes vádlottak tagjai voltak.

A kir. ügyészség a vádlottakat, mint köz-tisztviselőket, hivatalos hatalommal való vissza-élés büntetével vádolja, és pedig Sarlayt, Turcsányit, Lorbert és Margulitot, mint felbujtókat a többieket — Potincza kivételével, aki ellen a vádat elejtette, — mint büntetéseket.

A kir. törvényszék ítélete megalkotásánál mindenekelőtt az állapította meg, hogy a vádlottakkal szemben ez a bűncselekmény képez-e büntetendő cselekményt? A kir. törvényszék a kötelesség teljesítésének megtagadását, ami a 480 §-t fedné, a vádlottakkal szemben fel nem találta.

Ez az ítélet kardinális pontja. A kötelesség megtagadásnak határozottan, félre nem ismerhetőnek kell lennie. Tudunk-e a vádlottakkal szemben ilyen adatokat felsorolni? Nem. Egyetlen tanu, egyetlen okmány, egyetlen beismerés sem áll e tekintetben rendelkezésre. Vitatható, hogy a vádlottak egy része, a mely vidékről engedelem nélkül jött a fővárosba, nem tekinthető-e olyanoknak, akik a kötelesség teljesítését félbeszakították. De a félbeszakítás nem azonos a kötelesség teljesítésének megtagadásával.

Nem szükséges jogásznak lenni, hogy valaki e fogalmak közti különbséget felismerhesse. A munka megszakitása mindennapi dolog, száz változatban előfordul, anélkül, hogy a kötelesség teljesítésének megtagadásával állanánk szemben. Különböztetve azért vannak a fegyelmi szabályok, hogy ily esetekben alkalmazásba véteszenek. A megtagadás tehát csak akkor ütközhetik a btt. törvény 480 §-ába, ha határozott, félre nem ismerhető. A vádlottak terhére rótt cselekmény tehát nem fedezi a 480. §-ban főalkatelemül követelt megtagadás büntetőjogi fogalmát. S így a vádlottak cselekménye e büntető szakasz alá nem vonathatván, őket felmenteni kellett.

A vasutas nem közhivatalnok.

Ugyanezen törvényszakasz alól azért is fel kellett őket menteni, mert a 480. §-ban tiltott cselekmény alanyaiul nem tudtuk őket felismerni.

A kir. törvényszék idevonatkozó indokai a következők:

1. Nem képezheti vita tárgyát, hogy a MÁV. azon alkalmazottai, akik büntetőjogi védelemben részesülnek, ezen működésük körében, *de csakis ebben*, közhivatali funkciókat teljesítenek, mert — bár átruházott hatáskörben — rendőri közbiztonsági teendőket végeznek. Nem szenved tehát kétséget, hogy az említett közegek, mikor hatósági teendőket végeznek, ezen hatáskörben, és csakis ebben, és csakis azon időtartamra, amíg e hatáskörük tart, *közhivatalnok* jelleggel bírnak. De ebből nem lehet azt következtetni, hogy ugyanezen alkalmazottak más, üzleti és forgalmi tevékenységük körében, közhivatalnokoknak volnának tekintendők. Azok a jogok és kötelességek, amelyek őket illetik, a magánvasutak tisztviselőinél is feltálthatók, mégsem jutott soha senkinek sem eszébe, hogy a magánvasutak alkalmazottait közhivatalnoknak mondaná.

2. A kir. törvényszék felfogása szerint vita tárgyát képezheti, hogy mivel a MÁV-ot közintézménynek fogadják el, és mivel az ott elkövetett sikkasztás hivatali sikkasztásnak minősíthető, nem tekinthetők a pénztári alkalmazottak közhivatalnokoknak? Ezen kérdés vitathatóságát a törvényszék maga is elismeri. De megoldását ezáltal nem tartotta szükségesnek, mert a perre közömbös.

3. A most előadottak után nincsen kétség, hogy a törvényszék a vádlottakat — az előbbi pontokban megjelölt cselekmények kivételével. — *közhivatalnokoknak fel nem ismerheti*. E részben első sorban a büntetőtörvénykönyvből merít indokolást. A törvény taxative felsorolja a közhivatalnokokat, s főismérőül hatósági teendők végzését jelöli meg. E nélkül tehát nincsen közhivatalnok. A MÁV. alkalmazottai és hivatalnokai ilyen közhatósági teendőket általában nem végeznek, amennyiben pedig végeznek, ezt átruházott hatáskörben, ideiglenesen és megvont korlátok között teszik. A törvényszék tehát nem állapíthatta meg a vasutasok közhivatalnoki jellegét.

A törvényhozás tudatosan nem akarta őket közhivatalnokoknak elismerni, amit bizonyít, hogy nem vette be őket a többi állami tisztviselőkhöz, hanem külön foglalkozott velük. Ha tehát a törvényszék a büntetőtörvénykönyv alapján nem tudta megállapítani a vasutasok közhivatalnoki minőségét, keresniük kellett a törvények között oly adatokat, melyekből megállapítható lenne a vádlottak közhivatalnoki jellege. Ilyeneket a bíróság seholsem talált. Sem a nyugdíjtörvényben, sem a községi törvényben, sem a közutakról szóló, sem a lizetésemléskiről rendelkező törvényben. E törvények nem

szolgáltattak támpontot arra, hogy a törvényszék meggyőződését megváltoztassa. Ellenben a védelem számtalan adatot és bizonyítékot hozott fel, hogy a vádlottak nem közhivatalnokok s ilyenekül soha el nem ismertettek. Ilyen bizonyíték a kereskedelmi törvény, a mely azt mondja, hogy a MÁV., mint magánvasut, cégjegyzésre köteles. Van azután több miniszteri rendelet, a közigazgatási bíróságnak több ítélete, a melyek egyhangulag foglalnak állást, hogy a MÁV. alkalmazottai nem köztisztviselők. Ugyanezt bizonyítják a MÁV. alapszabályai és szolgálati utasításai. Ez utóbbiakból kitűnik, hogy az alkalmazottak három havi felmondás után szolgálatukból elbocsáthatók, sőt adott esetekben felmondás nélkül is. — Továbbá pedig kitűnik, hogy a MÁV. nemcsak felszámolás, hanem eladás esetére is megszűnhetik, s az alkalmazottai ez esetben az új tulajdonos szolgálatába mennek át.

Ha mindezeket tekintetbe vesszük, azon meggyőződésre kell jutnunk, hogy a MÁV. hivatalnokai nem köztisztviselők, hanem egy állami magánvállalatnak privát alkalmazottai. Nem lévén tehát közhivatalnokok, a 480. 481. §§-ban tiltott, csakis közhivatalnokok által elkövethető bűncselekmény alanyai sem lehetnek.

A törvényszék felvetette a kérdést, vajjon szükséges-e azon további kérdéssel foglalkoznia, hogy a vádlottak a vád tárgyát képező bűncselekményt elkövették-e vagy sem? A bíróság e kérdés tárgyalása alól sem tért ki, s e tekintetben konstatacióra, hogy nem bujtogattak, nem izgattak sem a sztrájk előtt, sem a sztrájk kitörése után. Igaz ugyan, hogy Margulit a lapjában izgatásra alkalmas cikkeket közölt, de ennek eldöntése esküdtbírósg elé tartozik.

Ez a törvényszék ítélete.

Ítélet után.

A szépen megindokolt ítélet látható jó hatást tett a közönségre, nem is szólva a vádlottakról s azok védőiről.

— Tessék nyilatkozni! — mondotta az elnök.

Geseti ügyész (ülve marad a helyén): A 385. §. 1. a) pontja alapján *föllebbezek*.

Elnök: Tessék fölkelni, ügyész ur!

Ügyész: Csak akkor kell fölkelni a helyemről, ha vádbeszédet tartok.

A védők padjairól: Már megint kötekedik!

Elnök: No, ezt majd elintézzük!

A vádlottak tudomásul vették az ítéletet. A védők közül *Bakonyi Samu dr.* semmisségi panaszt jelentett be az indokolásban Margulitra vonatkozó rész miatt, *Polonyi Dezső dr.* pedig a közvetlen idézés miatt jelentett be semmisségi panaszt. A többi védő megnyugodott.

A bíróságot, mikor távozott, a közönség lelkesen megéljenezte.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Lili, színmű. Este: Vénusz istenasszony, színmű.
Hétfő: Vénusz istenasszony, színmű.
Kedd: Vénusz istenasszony, színmű.
Szerda: Vénusz istenasszony, színmű.
Csütörtök: Vénusz istenasszony, színmű.

* *Vénusz istenasszony*. Ez a darab a nyári szezon legfőbb attrakciójának volt szánva s azt hisszük, be is vált. Pazar dolgok láthatók benne elejétől végig minden jelenetben. Persze ezeket rendre eimesélai hiábavaló, senki sem érne evvel semmit, ellenben megnézni érdemes mindenkinek, akit nemcsak a darabok, a színészek játéka, hanem a színpad munkája érdekel és ezenkívül annak is, aki fogalmat akar alkotni magának egy elég szakgatott, tíz

képből álló darab mesteri, sőt boszorkányosan szép rendezéséről. Remek kivitelű és összehatású diszletezések, exotikus kellékek, mindezekhez képest rányaltalanul rövid felvonásközök, rendkívül ügyesen betanított csoporttáncok, továbbá gnómok, törpék, manók, mindenféle állatok, majmok, vastagbőrűek, griffek, madarak, csigák, gombák, virágalakok, najádok, darabantok, rabszolgák, amazonok, szitónok, szellemek, tündérek, nimfák, világító gáz, pacsírtafüty, elefántok és — női trikók. Mi kell több? Az bizonyos, hogy — bár a társulatnak majd minden tagja játszott, még pedig jó! — a darabban, az est szereplője mégis az a német volt, aki a „Vénusz istenasszony” nagy apparátusát mozgatja. Hát épen ez az, amit érdemes megnézni. (a).

* *Vasárnapi előadások*. Hervé örökszép operettje a *Lili* holnap délután a nyári színpadon először kerül színre ebben a szezonban, *Fóti* Fridával a címszerepben. A darab többi szerepei a régi jó kezekben vannak. — Este a *Vénusz istenasszony* című nagy látványosságot adják *Woltz* mester rendezésében pazar diszletekkel, táncokkal, elsőrangú kiállításban.

Egyről-másról.

(*Egy röpirat. — Családi élet és magánügy. — Boldogság, vagy ámitás? — Königswarter báró házassága.*)

Írta: *Lux Terka.*

Budapest, június 18.

Az elmúlt napok szenzációja a *Fényes László* röpirata volt, amelyet minden jóízű magyar ember elengedett volna, habár az íróját jó ügyet is vélt vele szolgálni. Az ügy azonban nem volt jó ügy. Tagadhatatlan, hogy mindazok a dolgok, melyekről a röpirat tárgyalt, Budapesten olyan nyílt titok volt már régen, hogy arról mindenki sutlogott, csak hogy ez annyira magánügy és annyira az irodalomtörténetre tartozó dolog, hogy ehhez hozzá nyulni és így hozzá nyulni senkinek sem szabad.

Ha a nagy költőt csalódás érte, ha szenvedett, ha boldogtalan volt, ez elvégre is, az ő emberi személyének magánügye volt s nem az országé, akinek joga csak a nagy, ragyogószelleméhez volt. A magánügyeihez, a családi életéhez, ahogy nem volt beleszólása az országnak életében, épp úgy nincs beleszólása halála után sem.

Elvégre, nagyon jól tudjuk, hogy az élet nem tesz kivételeket az emberekkel és szenvedései, csalódásai elől senkit sem állít ki a sorból. Hogy aztán ezeket a szenvedéseket ki, hogy viseli el, ezt embere válogatja. Annyi bizonyos, hogy egy olyan ember, mint *Jókai*, nem kürtöli világgá fájdalmát, ellenkezőleg, rejtegeti. Ki elől rejtegeti? A világ elől. Nos, és ha annyira rejtegette csalódásait a világ elől, halála után üssünk rá a sirjára egy doronggal:

— Hallod-e, költőkirály, mit ültetél te fel bennünket életedben a boldogságod himnuszaival, mikor abból egy szó sem volt igaz? Ahó, nem oda Buda! Nekünk igazság kell, ha meg is fordulsz kinodban rá a koporsódban. Hisz téged éheztetett a feleséged, komiszul bánt veled, a magyar nemzet génuszával! Ezt nem tűrhetjük. Hajrá, hadd tudja meg az egész világ!

Soha életemben rosszabb perceim nem voltak még, mint mikor elolvastam azt a röpiratot. A kezem öklöbe szorult a haragtól és a szájalomtól s a lelkem fájt. Fájt arra a gondolatra, hogy mit szólna hozzá az a nagy elme, az az ideális lélek, aki irtózott bizonyára minden legkissebb nyilvánosságtól, ami magánügyeire vonatkozott és ime, halála után ez a nyilvánosság azt mondja neki, a lejtőjét rázza: *Miért hazudtál?*

Rózsákat erre a megrongált fejfára, hogy ne lássék a rajta ütött seb. A ki alatta aluszik, hadd maradjon boldog halottnak, mert amíg él, boldognak hirdette magát. A saját boldogságát hirdette nem a másét, s ehhez csak volt joga? Ha ámitás volt, annál nagyobb tisztiszelet emlékének és annak a névnek, amely egy gyászruhás asszony visel. Akár érdemli, akár nem érdemli azt a nevet, aki neki adta, érdemesnek találta reá és ezzel pont. Az igazságot keresi Fényes László, senkinek se tett szolgálatot, csak fájdalmat okozott azoknak, akik nem kevésbé szerették a nagy költőt, mint ahogy ő szerette.

És nyílnak, hervadnak, a tavasz rózsái. Meghalt szerelmek romjain új szerelmek fakadnak, mint most legutóbb is, egy érdekes házasság alakjában. *Königsvarter* báró tartotta kedden a „második” esküvőjét Budapesten.

Az első esküvőjére is sokan emlékeznek még. A híres „szerelemi nászra.” A „gyönyörű *Blaskovics* Melanie, a bálványozott ősrégi nemes, gentri kisasszony s a keresztviz nélküli deli vőlegény. Szent Isten, micsoda szenzáció volt! Bihar vármegyében három esztendőig sem beszéltek egyébről. Egy szerelem, ami úgy indult meg, hogy csak a sirnál áll meg. És milyen hamar talált közbeeső állomásra. Hát ilyen szomorú és bolondos ez az élet!

Ujtás a kereskedelemben.

(Tanoncok helyett, üzleti gyakornokok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 18.

Az üzleti élet érdekes ujtásának terve foglaltatik az alábbi sorokban, a melyeket az *Aradi Kereskedők Köre* tesz közzé. A terv lényege, hogy a kereskedői pályára az értelmesebb, műveltebb elemek vonassanak be, s a kereskedői nevelést új alapokra fektessék. Hogy a gyakorlatban be fog-e válni, az kérdéses: de annyi kétségtelen, hogy a kiválóan fontos ügyeire érdemes foglalkozni.

Az *Aradi Kereskedők Köre* a következőket teszi közzé:

Egy aradi női divatáru-kereskedő azzal a tervvel fordult az *Aradi Kereskedők Köréhez*, hogy a tanonctartás rendes módja helyett *üzleti gyakornokokat* óhajt alkalmazni. Ily üzleti gyakornokul főlvétetnének négy polgári vagy középiskolai osztályt végzett, jó megjelenésű és modoru ifjak, két évi időtartamra, a melynek első hat hónapjában díjtalanul működnének, azután azonban szerényebb (körülbelül évi háromszáz korona) fizetést kapnának; ez a fizetés azonban, a mennyiben az illető ügyességének jeleit adja, még a két évi időtartam alatt emelkednék. Az üzleti gyakornok u. n. tanonc-munkára, csomagbordásra, az üzlet söprésére és tisztántartására nem szorítottatnék, (fől lenne természetesen mentve a tanonc-iskola látogatásának kötelezettsége alól) s a két esztendő végeztével, mint megfelelően képzett alkalmazott, folytathatná pályáját. Ez ujtásnak célja: hogy a kereskedői pályára, a melytől a jobb elemek mind jobban elvonják gyermekeiket, s csak akkor adják oda, a mikor az iskolákban már abszolúte nem boldogulnak velük, a módok megkönnyítésével s a kenyérkereset elősegítésével intelligens, komoly ifjakat szerezzen.

Miután ebben oly eszme foglaltatik, a mely, ha szélesebb körben valósulna meg a kereskedői generáció fejlődésére kihatással lenne, az *Aradi Kereskedők Köre* mindenestre kötelességnek fogja ismerni, hogy ezt az eszmét a kereskedő-főnökök és az egyéb arra hivatott tényezők meghallgatása céljából, beható tanácskozás alá bocsássa. Miután azonban a konkrét ajánlat

ép a tanév végével történt, a mikor a szülők gyermekeik pályája fölött döntenek, a körhelyeszközli osztálya utján szívesen vállalkozik a közvetítésre és fölhívja azon szülőket, a kik négy polgári vagy középiskolai osztályt végzett gyermekeiket a fönt vázolt s az illető kereskedővel természetesen részletesebben megállapítandó feltételek mellett hajlandók üzleti gyakornokul adni, hogy a hivatalos órák alatt a kör irodájában jelentkezni szíveskedjenek.

De egyben fölhívja a kör azon kereskedő-főnök urakat, a kik ugyanily feltételek mellett szintén hajlandók lennének üzleti gyakornokokat alkalmazni, hogy ezt a kör helyeszközli osztályának bejelentésük. Ez azért lenne kívánatos, mert arra az időre, a mikor ezt a kereskedők tanácskozásainak tárgyává tehetnék, a gyakorlatban nyilatkoznék meg, hogy a kereskedők többsége kívánatosnak tartja ez ujtást, vagy sem.

TANÜGY.

(—) Az aradi kir. főgimnáziumban ma fejezték be az *érettségi vizsgálatokat*, még pedig igen szép eredménnyel, a mennyiben a vizsgálatra jelentkezett 29 tanuló közül csak egy vettetett vissza két hónapra, a többi miad keresztül ment az érettségig. Az eredmény kihirdetése után *Márki Sándor dr.*, az érettségire kiküldött biztos buzdító beszédet intézett az ifjakhoz. Az új érettek a következők:

Jeleseken érettek: Eckhardt Ferenc, Fekete László, Messer Dezső. *Jól érettek:* Grünblatt Artur, Hegedüs István, Holländer Oszkár, Höflich Lajos, Károly József, Lukácsy Lipót, Kovács Zsigmond, Rajz Sándor, Scheer Mór, Steinhart Ferenc, Verzár Gyula, Vinkler József. *Egyszerűen érettek:* Hingler Boldizsár, Kardos Nándor, Klug György, Lócs Rezső, Lux Károly, Neumann Miksa, Níchi Lázár, Páris Lajos, Petrovsky Dezső, Róth István, Szecepkovszky Árpád, Tassi István, Zubor Gyula.

(—) Az *Aradvidéki Tanítóegyesület* tagjaihoz. Ismételtlen tisztelettel megkérem az egyesület összes tagjait: vegyenek részt mindannyian a július hónapban Budapesten megtartandó hatodik egyetemes tanítógyűlésen. Felhívom a t. kartársak figyelmét a „Néptanítók Lapja” 25-ik (f. é. június 18-iki) számában közzé tett tájékoztatásra. Ebben minden tudni valót megtalálhat. Kartársi üdvözlettel: *Kovács Vince*, egyesületi elnök.

Uj vízzűrő-telep.

(Az aradi vízművek ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 18.

Miután a város kezd kilépni abból a passzív resistenciából, amelylyel a városi vállalkozók eddigi eljárásai előtt szemet hunyt, a vállalatok maguk is belátják, hogy az eddigi gazdálkodási rendszer holt pontra jutott, amelyen túl a város részéről bekövetkezendő represszáliák következnek.

Ez a tétel természetesen csak azokra a vállalatokra áll, amelyek ellen napirenden van a tömördek panasz; ezek között elsősorban az *aradi vízművekre*. Ez a vállalat, amely eleinte szép csatornázásával és kifogástalan vízállalattal mindenfelé csak elismerésre tett szert, utóbbi időben szinte merészen állott szembe a közönséggel, napról-napra zavaros, ihatatlan vizet szállítva, sőt sokszor a legteljesebb vízhiányban hagyva házakát és utcákat. A felhangzó panaszok következtében a város a sarkára állott és nagyon érthetően adta tudtul a vállalatnak, hogy a torony alatt is van határa a türelemnek. És a figyelmeztetés hatott is.

A vízművek igazgatósága ugyanis kérvényt adott be a tanácshoz, aziránt folyamodva, hogy engedjék meg neki, miszerint ott, ahol a csa-

tornavezeték a gépházat elhagyja, tehát a Marosparton, a Radnai-ut szomszédságában, *új szűrőtelepet állíthasson fel*. E kérelem indokolásában felhívja a vállalat, hogy a csövekben a lerakódások folytán gyakran zavaros a víz, s ennek kiküszöbölésére feltétlenül szükséges az új szűrő felállítása.

A tanács meg is adta az engedélyt azzal a kikötéssel, hogy abban az esetben, ha az új szűrő a vízszolgáltatásban zavarokat okozna, azt csökkentené, vagy ha a víz jóságára nézve káros volna, akkor a tanácshoz joga van, hogy a szűrőnek azonnali használaton kívül helyezését követelje. Ezen kívül még egy érdekes feltételhez köti a tanács az engedély megadását. Mivel ugyanis a beadvány maga is beismeri, hogy az új szűrő felállításával a csövekben történő lecsapódás, és maga a víz zavarossága is elkerülhető, tehát már régen is elkerülhető lett volna. Mivel pedig ebben hallgatólagosan benne van az is, hogy a jelenlegi vízszűrés nem tökéletes, holott annak kellene lennie: Következésképp kimondta a tanács, hogy az ujonnan felállítandó szűrőtelep a *megváltás költségeiben nem szerepelhet*, azaz annak építési értéke és költsége a becslésnél nem lesz figyelembevehető.

Ugyancsak a mai tanácsülés foglalkozott *Parecz Gyula dr.* kórházi igazgató-főorvos panaszával, amelyet a vízvezeteki mizériák miatt emelt, s amelyet lapunkban annak idején terjedelmesen ismertettünk. A tanács bizottságot küldött ki a közközbiztonság csatornahálózatának, és annak a megvizsgálására, hogy honnan ered a baj, a csatornák eldugulása? A bizottságot sürgős jelentéssel utasították.

Az aradi átírat

a szegedi ad hoc-bizottság előtt

(A szerződéses színeszek ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 18.

Arad város közgyűlésének a *szerződéses színeszekre* vonatkozó átíratát ma tárgyalta le Szegeden egy „ad hoc” bizottság, melyet a város e célból kiküldött. A bizottság tüzetes vita alá vette az átíratot s azt hosszú tanácskozás után *elfogadta*. Az ülés lefolyása a következő volt:

Gaál Endre dr. kulturügyi tanácsnok olvasta föl az aradi átíratot, amely orvoslást kér a vidéki színeszek szerződésességével ellen a kormánytól és a várost hasonló fölíratra szólítja föl. A vidéki színeszet egyik főbaja az, hogy a fővárosi színházak nem tartoznak az Országos Színeszegyesület hatáskörébe. Ezt az aradi átíratot a színügyi bizottság véleményezésre kiadta *Janovics Jenő dr.* színigazgatónak, aki a javaslat fölött napirendre térést javasolt. Így a színügyi bizottság, a tanács is. A közgyűlés azonban újabb tárgyalást kívánt s e célra küldték ki az ad hoc-bizottságot, amely olyan mandátumot nyert, hogy a szegedi színeszet ügyében is adjon javaslatot. A tanácsnok azután az aradi átírat dolgában ismerteti az igazgató véleményét, amely abban nyilvánul, hogy ez nem egyéb, mint a színeszek haladásának meggátolása. A színügyi bizottság pedig magánjogi ügynek tekinti a kérdést.

Balassa Ármin dr. szerkesztő abban a nézetben van, hogy minden színügyi kérdésben a szervezeti szabályzat értelmében a színügyi bizottság meghallgatandó, ebből a bizottságból a színügyi bizottsági tagokat ki kellett volna hagyni.

Lázár György dr. polgármester: Ha a szervezetben benne van, akkor újra kiadjuk a kérdést a színügyi bizottságnak.

Gaál Endre dr. azt javasolja, hogy a város írjon föl a miniszterhez az aradi átírat mintájára.

Lázár György dr. pártolja az átíratot.

Balassa Ármin dr. nézete szerint az aradi átírat elvileg igaz, de ténybelileg nem. A közönség érdekét — ugymond — nem látom teljesesen megóva, ha az aradi javaslatot változtatla

nul elfogadjuk. A közönségnek az érdeke, hogy jó társulat legyen és a közönség szempontjából szükséges, hogy az igazgató és a tag magánjogi érdekei a színház színvonalával összhangban legyenek. A színészek azonban nemcsak a fővárosi színházakhoz szerződnek el szerződést szegve, hanem vidékre is.

Békefi Antal szerkesztő: *Szekely Irén* is szerződést szegett, hogy Szegedre jöjjön.

Balassa Ármin dr.: Amikor *Haller* Irmát szerződtette *Krecsányi*, akkor az első napon szerződést akart vele szegtetni egyik fővárosi színház és alig sikerült Hallert itt tartani. A szerződések tehát nem csupán magánjogi szempontból itélendők meg, hanem első sorban a közönség érdeke szempontjából. Megoldható volna pedig akként, hogy a színészegyesület hivatalos lapjában publikált szerződéseket sem az igazgatónak, sem a színésznek nem szabad megszegni. Azokat a színigazgatókat, akik az elszerződött színészeket szerződés-szegésre csábítják, súlyosan kell büntetni. — Akkor kell gondoskodni a társulat szervezéséről, a mikor ideje van, nem pedig évad közben, egyik vagy másik közönség rovására. — Konkrét javaslatot tennünk nem kell, hanem a kormány figyelmét ez irányban kell a kérdésre felhívni. Ezen kiegészítéssel *elfogadásra ajánlja az aradi köriratot*.

Békefi Antal azt véli, hogy a fővárosi színházakat is arra kellene szorítani, hogy ne szegessenek szerződést. Emiatt ő is fölriratot óhajt.

Taschler Endre tanácsnok abban a véleményben van, hogy a közönség érdekének előretelése nem szerencsés dolog. Hogy azonban a színészek miként szerződjenek, ahhoz semmi közünk. A tanácsai javaslat fontartását javasol a, vagyis a napirendre térést.

A bizottság *elfogadja Balassa dr. indítványát*, amely szerint a város fölríjon a kormányhoz, hogy találjon módot arra, miszerint a színészek a szezon tartama alatt sem fővárosi, sem vidéki színigazgatóhoz ne szerződhesse- nek el.

SPORT.

+ **Ifjúsági tornaverseny.** A lyceumban elhelyezett tanintézetek nevezetesen: a kir. főgymnázium, állami főreáliskola és állami tanító képző intézet növendékei holnap, vasárnap délután tartják házi tornaversenyüket az *Aradi Athletikai Club* Török Gábor utcai sporttelepén. A zsűri elnökei *Urbán Iván* főispán, az Aradi Tornaegyesület elnöke és *Vásárhelyi Béla* főrendiházi tag, az aradcsanádi egyesült vasutak vezérigazgatója, zsűri tagok: *Boros Vida*, *Burián János*, *Szabó József*, *Szathmáry János*, *Tedeschi Viktor*, *Palotay Antal*, *Jancsovics Ferenc* és *Nagy Sándor* igazgatók és tanárok.

Az ifjúság d. u. 3 órakor a lyceumi játszótéren gyűlekezik s a vaggongyári zenekar kísérete mellett az Főtvös-utcán, a Szabadság-téren, Atzél Péter utcán, fő-uton, Andrassy-ut, Józseffőherceg-uton és a városligeten keresztül vonul ki a versenytérre, hova d. u. 4 órakor érkezik meg. Az ünnepély sorrendje: 1. Felvonulás. 2. Hymnusz. 3. Szabadgyakorlatok. 4. A kir. főgymnázium és állami főreáliskola 4 alsó osztályának szertornázása (osztálytornázás). 5. A felső osztályok szertornázása (csapatornázás). 6. Versenyek: a) síkfutás, b) rud- és kötélmászás, c) függeszkedés, d) magas ugrás, mint csapatverseny. 7. Szabad tornázás a magas nyújtón. 8. Játék főgymnázium és tanítóképző intézet füleslabda, főreáliskola rugólabda (football). 9. Szózat. 10. Elvonulás. Belépti-díj 60 fillér. A tornaverseny pont 4 órakor kezdődik. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. A tiszta jövedelem a jövő tanévben Budapesten tartandó országos ifjúsági tornaversenyre felutazó szegény sorsu tanulók javára fordítatik.

+ **Aradi országos atletikai viadal.** Az *aradi atletikai klub* június 26-iki országos versenyére serényen folynak az előkészületek. A verseny rendezőségének már eddigi buzgolkodása azt a sikert eredményezte, hogy az ország, főleg a főváros minden számot tevő sport egylete s kiváló athlétája a versenyen való részvételét kilátásba helyezte. A versenynek Aradra nézve érdekes száma lesz az aradi atletikai klub

football-csapatának mérkőzése a *temesvári footballi klubbal*. Mindkét csapat már hónapok óta készül a küzdelemre, melynek eredménye éppen ezért előre meg nem jósolható. Mindkettő nagyon bízik önmagában. A versenyre kitűzött tiszteletdíjakat és érmekeket — melyek valóban szépek és értékesek — a napokban fogja közönléire kitenni a rendezőség.

A Taub és Neumann-cég.

(Schwemmer a bíróság előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 18.

Az aradi élet régi letűnt jelesei találkoztak ma az aradi kir. törvényszék előtt. Az időből valók, amikor egyre-másra következett Aradon a sok csőd, meg a fizetésképtelenség, a melyek zavarosában *Schwemmer Adolf*, a „kuksi” halászott, a pecsenyét meg *Szelle József* ette meg. A mikor valamelyik fiatal kereskedőnek rosszul ment, megjelent *Schwemmer* a látóhatáron. Az áru *Schwemmer*hez vándorolt, a kereskedő a *Szelle* által adott pénzből kapott annak árából valamit. Ezenben nem kapott semmit se a hitelező.

Egy ily ügyet tárgyalt ma az aradi kir. törvényszék. A *Taub és Neumann* cégről van szó, amely cég alatt 1898. év októberében nyitottak üzletet *Taub Sándor* és *Neumann Herman*. A cég 1899. októberében jutott csödbe. Megelőzőleg azonban az árukat az értéken jóval alul, 11,600 koronáért eladták *Schwemmer*nek. Hogy a hitelezőket kijátszák, a cégből először *Taub Herman* kilépett, s azt *Neumann Herman* céggel vezették, ezután egy harmadik személy lépett be társul, s a cég *Neumann Herman és társa* lett, majd *Neumann Herman* is kilépett, s tulajdonosnak a harmadik személy j lentetett be, voltaképen pedig az igazi tulajdonos ekkor *Szelle József* volt. A hitelezők a 20,448 korona 71 fillér követelés ellenében nem kaptak semmit, sőt a csödvagyon *Fischer Jenő dr.* tömeggondnok jelentése szerint az eljárás költségeket nem fedezte.

Azok közül, a kik e hamis bukás miatt felelősségre vonhatók voltak, *Neumann Herman* eltűnt. Állítólag Amerikában van. Hasonlóképen ismeretlen helyen tartózkodik, a mint tudvalevő, *Szelle József* ügyvéd is, a ki e manipulációkhoz a pénzt adta. Az ügyészség vádat emelt *Taub Sándor* és idő szerint *teplici lakos* ellen, a büntető törvénykönyv 414. §-ának 1. bekezdésébe ütköző hamis bukás miatt, és *Schwemmer Adolf*, mint bűnrészes ellen, *Schwemmer Adolf* ez idő szerint budapesti lakos, s a Szerecsen-utcában van üzlete.

A főtárgyalást többször elhalasztották (legutóbb azért nem tarthatták meg, mert a vasúti sztrájk idejére esett, s a vádlottak nem jelenhettek meg) s az ítéletet ma se hozhatták meg mert az egyik szavazó bíró, *Köller János* a tárgyalás alatt váratlanul rosszul lett, úgy, hogy az elnök kénytelen volt a tárgyalást elnapolni.

A főtárgyalás elnöke *Fábián Lajos dr.* kir. ítélőtáblai bíró volt, szavazó-bírák: *Földes János* és *Köller János*, jegyző: *Bereczky Lajos*. A vádhatóság képviselője *Szokolczay Lajos* kir. alügyész volt, *Schwemmer* védője: dr. *Fried Vilmos* budapesti ügyvéd, *Taub Sándor*: *Nagy Sándor dr.* orsz. képviselő. A vádlottakon kívül több tanu volt beidézve, közöttük a *Taub és Neumann* cégnél volt segédek és boltiszolgák.

A bíróság elsőnek *Taub Sándort* hallgatta ki, a ki elmondta, hogy az összes manipulációkat *Neumann Hermann* végezte. Ő *Schwemmer* mert sohase ismerte, sohase tárgyalt vele. A manipulációkról annál kevésbbé tudhatott, mert ugyanakkor, mikor Aradon üzlete volt, egyuttal utzó is volt, s gyakran távol volt az

üzlettől. *Neumann Herman* neki testi-lelki jóbarátja volt, s annak szavában föltétlenül megbizott. Azért lépett ki a cégből, mert *Neumann* azt újságolta neki, hogy van egy gazdag ur — *Szelle József* — a ki hajlandó az ő részének összes aktívait és passzívait átvenni. Ő, a kinek különben az üzlet a vidéki élet, s mint u azó töböt keresett, kapva-kapott az ajánlaton.

Schwemmer Adolf nagy fífikával megfontoltan válaszolt az elnök kérdésére. Ő is elismerte, hogy csak *Neumann Hermann*al tárgyalt, *Taub*bal nem. *Neumann* tőle kölcsönt kért, s arra árukat adott zálogul. Arról, hogy az árukat egyenesen a vasúti állomásról szállította el hozzá, neki nem volt tudomása. Mikor *Neumann* nem tudott fizetni, s hasztalan sürgette, megállapodtak, hogy az árukat az aradi vásáron eladja. Derűtséget keltezt, a mikor *Schwemmer* elmondta, hogy még ő volt becsapva. Az árukat ugyanis *Neumann* sokkal drágábban számította, mint a hogy ő el tudta adni. Mikor az elnök kérdezte, hogy mire kellett *Neumann*nak a pénz, így felelt: „Azt mondta, hogy Bécsbe megy egy pártit megvenni.”

Schwemmer kihallgatását még be se fejezték, a mikor az egyik szavazó bíró, *Köller Jánost* váratlan rosszulért érte. *Fábián* elnök e miatt előbb öt percre felfüggesztette, azután bizonytalan időre elnapolta a főtárgyalást. Ilyesformán az évek óta húzódó ügy tovább vár az ítélethozatalra.

Gyilkosságért elítelt gazdatiszt.

(Lövés az aratókra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 18.

Nagy szenzációt okozott a mult esztendőben aratás idején a hir, hogy *Schwarcz Gyula* gyapolyi, biharmegyei nagybirtokos gazdatisztje *Ernszt Gyula* agyonlőtte *Ungvári Sándor* parasztagdát, aki családjával együtt napszámra dolgozott az uradalomnak.

Az eset a legnagyobb valószínűség szerint úgy történt, hogy *Ernszt Gyula*, kimenve az aratókhoz, sértő szavakkal illette a marokvető leányokat, akik közül az egyik, *Ungvári Piroska* odaszólt a gazdatisztnek:

— Hogy mer így beszélni a gazdatiszt ur?

A gazdatiszt erre ismét durván felelt sőt, mikor a lány ismét hasonló gorombasággal válaszolt, odament hozzá és arcul verte.

Ekkor a leány bátyja, egy 22 esztendő s uhanc, a lány védelmére kelt, mire *Ernszt Gyula* a fiut pofonverte. Ez ekkor az apjához ment s elpanaszolta a dolgot. Erre az apa és fiu vasvillákkal fölfegyverkezve elindultak, hogy kérdőre vonják sértéseiért a gazdatisztet. Részóváltás után *Ungvári* és a fia megtámadták a gazdatisztet, aki ekkor elővette a revolverét és háromszor egymásután rálőtt a támadóra. Az első lövés nem talált, a második megsebesítette a fiatal *Ungvári* karját, a harmadik lövés pedig a szíven találta az öreg *Ungvárit*, aki nyomban meg is halt. *Ernszt Gyulát* ekkor az egész arató nép megtámadta s alig tudott a nép dühe elől menekülni. A csendörök még az nap letartóztatták s bezárástották az ügyészség fogházába. Rövid vizsgálati fogságából 5000 korona kaució ellenében szabadon bocsátották.

Ebben az ügyben ma volt a főtárgyalás a nagyváradai törvényszék előtt *Millye Gyula* elnöklése mellett. A vádat *Gáthy Bálint* alügyész, a védelmet *Dési Géza dr.* ügyvéd képviselte.

A vádlott ellen a királyi ügyészség erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntette miatt emelt vádat. *Ernszt Gyula* hu-

száregyenruhában jelent meg, mivel most tölti katonai idejét. Ernszt nagyrészt beismerte tettét, de arra hivatkozott, hogy kénytelen volt revolveréhez folyamodni, mert különben őt ölte volna meg Ungvári és a fia.

Délután a tanukat hallgatta ki a törvényszék s csak estefelé került a sor a perbeszédre. Gáthv Bálint alügyész föntartotta a vádat s azt bizonyította, hogy Ernszt Gyulának nem volt joga a fegyverhez nyulni, mert az ő eljárása által okozott s nem is veszélyes támadást másképpen is elháríthatta volna. Ezzel szemben a védő hathatós érvekkel azt igyekezett biznyítani, hogy Ernszt Gyula másképpen nem cselekedhetett, mert eltekintve az előzményektől, amelyek ennek a pörnek tárgyát nem képezhetik, az apa és fia támadása olyan hatalmas és annyira közvetlen volt, hogy annak elhárítására Ernszt Gyulának okvetlen szüksége volt, hogy megmentse a saját életét.

A törvényszék bűnösnek találta a vádlottat s a fennforgó enyhítő körülmények figyelembevételével *tíz havi börtönrre* ítélte. Az ítélet ellen a védő fellebbezést jelentett be.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi iparos ifjak önképző egylete június hó 26 án, d. u. 8 órakor az egyleti helyiségében (Kossuth és Magyar utca sarkán) rendes évi közgyűlést tart, a következő napirend mellett: 1. Jelentés az egylet állásáról. 2. Könyvtári jelentés. 3. 1903. évi zárszámadás előterjesztése jóváhagyás végett és a felmentvény megadása. 4. Tisztújítás. 5. Indítványok. Azon kéressel fordulunk az iparos ifjusághoz, szíveskedjenek minél számosabban megjelenni. Az elnökség.

(*) Az aradi bur asztaltársaság a Fehérgalambhoz címzett halász-utcai helyiségében f. hó 19 én, vasárnap délután 5 órakor Rémy bur kapitány felolvasást tart az angol-bur háborúról. A felolvasásra ezuton is meghívja a közönséget az elnökség.

Ujitások a téli színházban.

(Uj festések. — A léghuzam megszüntetése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 18.

Az aradi színház téli szezonjában sok panasz hangzott fel amiatt, hogy a színház olyan nem modern, sőt sok helyt szemet sértően régi mintha legalább is századok viharjait állotta volna ki. Különösen kirívó lett ez az avult színezet akkor, mikor a rivalda elé ej ülőfüggönyt festettér, és a felső szufitákat meghagyták a maguk kopottságában. Emellett számtalan panasz emelkedett amiatt is, hogy a színházban sokszor óriási a léghuzam, ami a nézők egészségét veszélyezteti.

A város tanácsa ma délelőtt tartott ülésén mindkét baj ellen megtette a megfelelő lépéseket, s így remélhető, hogy a téli szezon megkezdésekor megifjodva tűnik majd szemünkbe a színház belső képe, s hogy a légvonatos nézőtér és színpad helyett olyant kapunk, amely nem tesz kárt sem a művészek, sem a nézők egészségében.

A mai tanácsülésen ugyanis elhatározták a színügyi bizottság egy régebbi előterjesztése folytán, hogy az ülőfüggöny fölötti felső szufitákat, amelyek 1886. óta nem voltak sem javítva, sem átfestve, most újra festeti a város. A festési munkálatokat az aradi színház diszletének avatott kezű, nagy ügyességű, és határozott művészi ízléssel bíró festőjére, Végh Istvánra bizzák, ki e munkát 360 koronáért el is vállalja.

Heuffel Sándor budapesti okleveles mérnök ajánlatot intézett a városhoz, amelyben hajlandónak nyilatkozik arra, hogy a téli szin-

házban állandóan érezhető léghuzam megszüntetése céljából terveket dolgozzon ki és költségvetést terjesszen be a tanácsnak. Heuffel a léghuzam megszüntetésében már nagyobb gyakorlattal bír, mivel már ez előtt is több vidéki színházban végzett hasonló munkálatokat.

Erre való tekintettel a tanács ma úgy határozott a beadvány fölött, hogy az ajánlatot *elfogadja*, és felhívja Heuffelt, hogy készítse el úgy a terveket, mint a költségvetést. Kiköti azonban a város, hogy amennyiben a tervek nem felelnének meg, vagy kivitejük túlságosan drága volna, az esetben Heuffel semminemű díjat vagy honoráriumot nem követelhet.



Arad, június 18.

Nyár van a naptárban, nyár van az utcán, a réten, nyár van az eseményekben, nyár van az olvadó aszfaltban; mindenben, mindenütt. Mindenkinek nyara van. Csupán a Neptunnak nincs nyara. Ez alatt nem a tengernek három águ szigonyt viselő hatalmas istene értendő, hanem az ő nevét oly érdemtelennül viselő Neptun-fürdő részvénytársaságról. Akik annak idején a néhai való Grünbergertől az uszoda deszkáit átvették, így akartak azokban, akik nem mehetnek nyaralni, oly illúziót kelteni, hogy tengeri fürdőt vesznek.

Nyara van mindennek, — de Neptun nyaráról levelek hullása, daru távozása jelenti. Majd ha elsőt csip a fűvön a dér, akkor megjelenik a Maroson a Neptun-fürdő, s annak tetején egy vacogó bátor alak. Mert igaz van a Neptunnak abban: aki fölteszi magában, hogy minden évben legalább egyszer megfürdik, — megteszi az ezt szeptemberben, sőt október végén is.

Addig is azonban, hogy a Neptunnak melegben izzadó közönsége ne maradjon kielégítetlenül, a Neptun igazgatói veszik át az üdítés szerepét. A többek között *Edvi Illés* László, a Neptun egyik oszlopa, sajátkezűleg osztja a hideg tust a fürdőbérletőknek,



s így aztán nem lehet panasz a Neptunra.

Ujságírói körökben többször fölmerült az eszme, hogy nyáron át az ujságoknak vakációt kellene tartani. A fürdőző publikum, a melynek ilyenkor föltétlen testi és lelki ajánl az orvos. Ugy se látja nagy hasznát, ha idegrázó történeteket olvas. Pihennek az iskolák, a tanárok, a parlament, félig a hivatalok, s az ujságoknak is pihenni kellene s a nyár folyamán történt eseményeket a szeptember 1 i számban összegyűjtve adnák az olvasó közönségnek.

Az eszme, fájdalom, még mindig nem volt megvalósítható. Akadálya az az egyszerű ok volt, hogy a szenzációk egyáltalán nem nyaralnak, sőt az utolsó tíz évben szerzett tapasztalatok szerint,

ép az állítólag holt szezonban ütöttek be. Így hát a redakciókban folyik a munka, a megszámlálhatlan Reomürök forróságában. A nagy melegben pedig az ujságíró is



úgy segít magán, a hogy tud. Ez a nyári redakció látkepe.

Arad konvertál.

(Ötödél millió adósság — egy hitelezés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 18.

Arad város adóssága főleg annyiban érdeklí a polgárságot, hogy amiatt kell fizetni azt a bizonyos hatvannégy százalékos pótdadót, a mely a közgyűléseken a városatyák leggyakoribb, de legsúlyosabb argumentumai közé tartozik. Jókedvű statisztikusok már kimutatták, hogy Magyarországon minden egyes lakos körülbelül hány korona adóssággal jön a világra; ezekhez az adatokhoz most hozzátelhetjük, hogy Arad csecsszópolgárai megszületésükkor már is mintegy 85—90 korona adóssággal dicsekedhetnek. Ennyi esik rájuk a város adósságából, már tudniillik azokból az adósságokból, a melyek a város ingatlanaira be vannak kebelezve.

Főhitelezője a városnak az *Osztrák általános földhitelezés*, amely négy millió 643 ezer koronát hitelezett Aradnak, s ennyit tábláztatott be az ingatlanokra. Rájta kívül van még egynehány hitelező; ezek azonban a fenti összeghez képest alig jöhetnek számba.

A városnak az újabb építkezések, a tüzeiaktanya, a vashíd és más nagy kiadással járó létesítmények, ha később meg is hozzák a maguk jövedelmét, de egyelőre mégis sok pénzébe fognak kerülni. *Uj városi kölcsön felvétele áll tehát a küszöbön.* Miután pedig az osztrák általános földhitelezés az újabb kölcsön megadására nem hajlandó; a város az újabb kölcsön felvételével egyidejűleg *konvertálni* akarja összes adósságait.

A konverzió kérdésében már több pénzintézetrel folytak a tárgyalások. A város *ingatlan vagyona* hivatalos becslés szerint földekben három millió 739365 koronát, épületekben négy millió 541,540 koronát, összesen tehát *nyolc millió 280,905 koronát* tesz ki. Ennek az összegnek öt százalékos kamata 414,045 koronát tesz ki, míg a város ma az ötven éves, öt százalékos kamattal melletti amortizációnál csak 232,150 koronát fizet az osztrák általános földhitelezésnek. Ezen a becslési alapon tehát az újabb kölcsön meg-

adhatása, és a konverzió nyélbeütése nem látszik nehéz dolognak.

A látszat azonban csal. Ezt a nem épen vadonatúj közmondást mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a város már öt helyen kísérletezett a konverzió tárgyában, és eddig mindenfelé sikertelenül. A kísérletezés mindemellett nem szakadt félbe, sőt most is folyik. A napokban az egyik budapesti pénzintézetnél próbált szerencsét a város, ahonnan azonban mindeddig nem kapott választ. Igen természetesen, hogy öt-hat milliós, sőt nagyobb szabású üzleteknél még a leggalánssabb pénzintézetek is tulzolt ovatossággal járnak el.

Ez lehet az oka az eddigi sikertelenségeknek; nincs azonban kizárva, hogy az említett fővárosi pénzintézetnél, amelyik Európa egyik legelőkelőbb pénzcsoportjába tartozik, végre nyélbe lehet ütni a dolgot.

MULATSÁGOK.

(—) Érettek bálja. Az aradi áll. főreáliskola érettségizett ifjai f. hó 22 én, szerdán tartják a *Központi Szálló* nagytermében zártkörű táncmulatásukat. A családi és a férfi meghívók holnap lesznek szétküldve.

Aradi háztulajdonosok baja.

(Tömeges bírságolás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 18.

Igen sok aradi háztulajdonos kellemetlen meglepetésben fog részesülni a napokban. Építészeti kihágás miatt *alapos bírságokat kell majd fizetniük* és házuk csatornahálózatán költséges átalakításokat kell végeztetniük, holott nincs kizárva, hogy egyáltalán nem is tehetnek, nem is tudnak arról, amiért ez a kellemetlen áldás csövestül szakad a nyakukba. Mind ezt pedig nem más okozta, mint a minapi — felhőszakadás.

Eddig nagyon rejtélyesnek látszik a dolog, holott korántsem az. A magyarázata a következő:

A múlt heti felhőszakadás alkalmával a város különböző részeiből több helyről jelentés érkezett a rendőrséghez, hogy az esővíz levezető-csatorna nem képes a vizet befogadni, úgy, hogy a pincék, a mélyebben fekvő udvarok és utcák tele vannak vízzel. Miután a város csatornahálózatának építésénél a csapadék-levezető főcsatornát mindenfelé úgy készítették, hogy a minapinál is nagyobb víztömeget képes legyen levezetni, a dolog feltűnt a mérnöki hivatalnak, amely kutatni kezdett a vizáradás oka után.

Csakhamar rájöttek, hogy az ok abban rejlik, hogy az illető házakban a vízlevezető csatornát a főcsatorna csöve helyett a *Sohne-féle szennyvízcsatornába kötötték*. Ez a csatorna ugyanis a házak közvetlen közelében van lefektetve, míg a másik távolabb fekszik: következtül a háztulajdonosok, vagy esetleg az építkezést vezető vállalkozók munka- és pénzmegtakarítás okából ezzel kötötték össze az esővízcsatornát. A Sohne-csatorna csöve azonban szűk, és így az oda beáradó hatalmas víztömegek nyomása a legközelebbi így épített háznál felszította a vizet a földszintre.

Miután az építészeti szabályrendelet ki mondja, hogy az esővízlevezető csatornát csak a csapadékcatornával szabad összekötni, a tanács a mai ülésén elhatározta, hogy erélyes intézkedéseket tesz a takarékos háziurak ellen.

Mindenekelőtt valamennyit, akinek csatornájánál már konstaláltak a fenti szabálytalanságot, *építészeti kihágás miatt megbírságolja*, s ujjabb büntetés terhe mellett *utasítja a szabálytalanság helyrehozására*. Ezenkívül utasította a tanács a mérnöki hivatalt, hogy a város összes házeit *vizsgálja meg*, s amelyiknél hasonló szabálytalanságot talál, annak tulajdonosát a kapitányi hivatal által a bírság kiszabása mellett utasítsa a szabálytalanság rögtöni orvoslására.

Egy szó, mint száz: s városi tanács a föld alatt is észreveszi, ha valami szabálytalanság történik. Ennek az árát pedig egy pár háziur adja meg.

A halott sikkasztó.

(Böhm Adolf halálához.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 18.

Elhagyatva, mintha csak a világ részvétlenségét fejezné ki, feküdt ma Böhm Adolfnak, az utolsó itélet előtt meghalt sikkasztó vezérigazgatónak holtteste ma egész nap a zsidó temető halottas házában. Az elhagyatottságnak van különös oka is. A zsidó hitűek szombaton, a megszentelt napon nem látogatnak se temetőt, se halottat.

A halottas ház közepén feküdt, egy kevés szalmán, fekete lepellel leboritva. Arca szinte a felismerhetetlenségig lesóványodott, csupa csont és bőr. Álla föl van kötve. A fekete lepelen kikészítve a fehér ruha, a melyben a válásos mosdatás után öltöztetni fogják. A holttest mellett az egyszerű, gyalulatlan és festetlen deszkakoporsó. A halottas házon kívül két ember sütkérezett a napon. Ők vigyáztak a holttestre. Semmi, a mi másutt a halott iránt való kegyeletnek jele volna.

Holnap délelőtt *iz órákor* temetik el a temető halottas házából. Sírhelyét már ki is jelölte a szent egyelet, — sorban, a mint a halálozások rendjébe esett. Temetését a legegyszerűbb keretek között tartják meg.

Böhm Adolf halála az *Aradi Ipar és Népbankra huszonháromezer korona* bevételt jelent. A sikkasztás kiderítése után, a mint ismeretes, Böhm három életbiztosítási kötvényét, a melyek összesen *23,000 koronáról* szóltak, a megkárosított banknak adta át, a mely most jut azok összegéhez.

Böhm szabadrábra helyezésével kapcsolatosan érdekes verziót rebesgettek ma, a melynek valóságáról nem volt alkalmunk meggyőződni. E szerint, mikor Böhm már szabadrábrán volt, az igazságügyminiszter *visszavonta a szabadrábra helyező végzését*, mert Böhm nem volt jogerősen elítélve, nem lehetett a büntetés félbeszakítását elrendelni. Az igazságügyminiszter ujjabb táviratot küldött az aradi törvényszékhez, hogy *Böhmöt újból tartóztassa le*. Erre a törvényszék büntető tanácsa *Fábián Lajos dr.* ítélőtáblai bíró elnöklésével összeült, s a felforgó körülményekre való tekintettel, elrendelte Böhm *szabadrábrán hagyását*.

Ez az nap történt, a mikor délután Böhm meghalt. Így beszéltek ezt ma, a város jogász-körében.

Az ország termése.

(A földművelési miniszter jelentése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 18.

A hosszantartó, óriási szárazság folytán előre látható volt, hogy az ország termése a közepesen jóval alul fog állani. Ez az aggodalom, sajnos, beteljesedett. Habár az utóbbi idők esőzései segítettek is valamicskét, az óriási károkat, a melyeket a szárazság okozott, már nem lehetett pótolni. *Arad vármegye* termése sem kecsegtet semmi jóval. A megyéből érkezett jelentések szerint egész buzatáblákat elpusztított az üszög.

Mindenki el volt készülve reá, hogy az idén a termés rossz lesz, de olyan megdöbbentő számadatokat, mint a minőket a földművelésügyi miniszter által ma este közzétett hivatalos *termésbecslés* mutat, senki sem várt. És ha ehhez elgondoljuk azt, hogy a becslés rendesen optimisztikus szokott lenni és hogy ennél fogva a kimutatottnál is silányabb lesz a termés, bizony nagyon szomorú perspektíva az egész országra nézve. Biztosat azonban csak akkor lehet tudni, ha a tizenegy nap múlva megkezdődő aratások befejeződnek.

A miniszter által közzétett termésbecslés adatai a következők:

Buzából tavaly volt 44 millió 77 ezer métermázsa; az idén lesz 34 millió 16 ezer métermázsa; a *csökkenés* tehát tízmillió hatvanegyezer métermázsa.

Rozsból tavaly 12 millió 911 ezer métermázsa volt a termés; az idén 11 millió 680 ezer métermázsa, tehát 1 millió 231 ezer métermázssal kevesebb van kilátás.

Az *árpatermés* tavaly 14 millió 59 ezer métermázst tett ki, az idén 10 millió 624 ezer métermázst.

Zabból tavaly 12 millió 676 ezer métermázsa termett, míg az idei termést csak 8 millió 989 ezer métermázsa becsülik.

Az *árpatermés* csökkenése tehát 3 millió 435 ezer, a *zabtermésé* 3 millió 687 ezer métermázsa.

A tavalyihoz képest az *idei termés majdnem egy negyedrésszel csökkent*, pedig a tavalyi sem volt a közepesnél jobb. Kilátás van tehát rá, még pedig a legkomolyabban, hogy elérjük a tíz forintos buzaárakat. Ezzel pedig együtt jár az élelmiszerek általános drágasága, amit bizonyára meg fog érezni az ország.

HIREK.

Legendák egy sír körül.

— A lelkiismeret kísértetei. —

Arad, június 18.

Most egy esztendeje az egész világot felkavarta a szerb királyi pár megöletésének híre. Ez évszázadokra kiható botrány azóta elsimult; a nagyvilág belenyugodott abba, hogy ez a szerb dolog jóvá már amugy sem tehető, napi-rendre tért tehát fölötté. Hanem azt a kettős sirt abban a véres országban fantasztikus árnyak lebegik körül: a *lelkiismeret kísértetei*. Egy belgrádi levél most, a gyilkosság évfordulója alkalmával sok érdekes dolgot mond el, aféle utazást e sírdomb körül.

Kötetbe foglalhatnám azokat a legendákat — írja a belgrádi levelező — amelyek e sír

körül támadtak. A szerb nép, ez a hallgatag, aljas tömeg, amelyet a vérontás tradíciója nevelt ilyené, suttymban adja szájról-szájra ezeket a legendákat, amelyek közt a következőnek igen mély értelme van: Egy éjszaka, amikor elhallgatott a kávéházakban a zaj és álomba merült Belgrád városa, sötét ruhába burkolt alak suhant be a konak kapuján. Az őrtálló katona az alak láttára annyira megdöbben, hogy szólni sem tudott s átbocsátotta a sorompón. A különös alak így módon föltartóztatlanul bejutott király hálószobájáig. Ott kopogtatott.

— Ki az? — hangzott belülről egy megriadt hang.

— Nyisd ki, Péter, — volt a felelet.

Az ajtó kinyílt s az alak belépett. Nyugodtan betette maga után az ajtót, aztán így szólt:

— Péter, tudom, hogy nem alszol ilyenkor, eljöttem tehát beszélgetni veled.

— Ki vagy te, aki ilyen vakmerően betolakodik hozzám?

— Nem ismerem reám? Én a lelkiismeret vagyok... Figyelmeztetni jöttem, hogy június 11-én valami történni fog itt nálad. Légy résen, Péter!...

Ezzel az alak ismét eltávozott és Péter megdöbbenve nézett utána.

Ugyanez időtájt sok ilyen sötét alak járt Belgrádban s benyitott sok házba, belépett sok hálószobába s a felriadt alvóknak ugyanezt mondta. Másnap reggel tömérdek sapadt arcot lehetett Belgrád utcáin látni...

Nem tudom, ki találta ki ezt a mesét, hanem futótüzként terjedt el a városban, s erről beszéltek heteken át minden társaságban. A mikor pedig a június 11-iki dátum közeledett, az izgatottság nőttön-nőtt. Végre elérkezett a rettegett nap. A korcsmákban dőzsölések hangjai csaptak ki az éjszakába s az uri házak egynémelyikében szintén mulattak. Hanem a királyi palotában háromszoros örök által körülvevett hálóteremben *imádkozva és sirva töltötte éjszakáját Iéter király*. Az a sötét alak, amely egy éjjel belopózott hozzá, ott ült vele szemben az asztalnál s hajnalhasadásig mesélt a királynak arról, hogy mi is történt ezelőtt egy esztendővel ebben a palotában...

Ime, ezeket mesélik egymásnak a belgrádiak, s aki a legendát hallgatja, keresztet vet magára ijedtében és utolsó betűig elhiszi azt, amit hall.

— A király csapatszemlé. Bécsből táviratozzák: Ő felsége ma reggel megtekintette a simeringi gyakorlótérén a 2. és 14. számú hadtest-tüzérezredekét. Fogadtatására megjelentek: *Ferenc Ferdinánd* főherceg, gróf *Üxküll* hadtestparancsnok, *Kropacek* tüzérségi főfelügyelő, számos tábornok és külföldi tiszt. Ő felsége üdvözölte a főherceget és tábornoki kart, majd végiglovagolt az ezredek előtt, majd a gyakorlatokat végeztette. A gyakorlatot jelzett ellenséggel való tűzharc zárta be. A csapatok elvonulása után az uralkodó visszatért a Burgba.

— Az elpártolt hívek. A nemzeti párt azon tagja közül akik *Apponyival* kiléptek a szabadelvű pártból, ma a szabadelvűpártba való visszalépésüket jelentették be a következők: Szentiványi Árpád, Bogyay Máté, Kende Péter és Patyánszky Elek. A visszalépést ezek négyen egy levélbe jelentették be.

— Az aradi tüzér-gyakorlótér. Aradváros tanácsa mai ülésén elhatározta, hogy átír *Mikálaka* községhez a tüzérek számára szükséges gyakorlótér átengedése iránt, azzal a kéréssel, hogy a megkeresésre legkésőbb jövő elsejéig adja meg a választ, mivel a tanács legköze-

lebbi közgyűlése elé kívánja terjeszteni a feleletet.

— A német császár gratulál. Hamburgban a *Gordon-Bennett*-féle nemzetközi automobil-verseny tudvalevőleg a következő eredménnyel ért véget: Első lett *Therry* (Franciaország), második a tavalyi győztes, *Jenatzy* (Németország), harmadik *De Caters* br. (Németország). A verseny befejezte után *II. Vilmos* német császár gavalérosan üdvözlő táviratot küldött *Loubet* elnöknek, a melyben melegen gratulált neki a francia automobil-ipar sikeréhez. A köztársasági elnök szívélyes hangú táviratban köszönte meg a császár figyelmét.

— A hus drágasága ellen. A marhahus fokozódó drágasága immár a vidéki városokban is olyan veszedelmes mérveket kezd ölteni, hogy mindenféle gondolkoznak a védekezés módjairól. Érdekes az a terv, amelyet most Szegeden akarnak megvalósítani. Arról van ugyanis szó, hogy a vidéki nagybirtokosok Szegeden egy *marhahizláló telepet* akarnak létesíteni. A telep létesítésének föltétele az, hogy a szeged-vidéki husvágók egész éven át a föllállítandó marhahizláló telepről szerezzék be levágásra a jóságokat. Ebbe pedig örömezt belemennek a husvágók, mert nemcsak előnyösebb árban jutnak a jóságokhoz, de a hus minősége tekintébe is javulni fog a helyzet. Igazi jó marhahusba a vidéknek vajmi ritkán vásik a foga, ez is régi panaszos nyomoruság. A hizott jóságok izletes, táperős husát Budapest, de jó részt a rengeteg magyar marhát fogyasztó Bécs eszi meg. Szegeden a terv már a napokban megvalósul, ha a telep tervezői biztosítást nyernek arra nézve, hogy a szegedi és a szegedvidéki husvágók támogatni fogják a telepet.

— Sorozás Borosjenőn. A *borosjenői* járásban — mint tudósítók jelenti — ma fejezték be a sorozást. Polgári elnök volt *Boros* Iván tb. megyei főjegyző, katonai elnökök *Badescu* őrnagy, hadkiegészítő kerületi parancsnok és *Murády* 7-ik honvéd gyalogezredbeli őrnagy. Előállításra be volt idézve 666 védköteles, akik közül 66 nem jelent meg. Az első korosztályból besoroztatott 116, a másodikból 21, a harmadikból 22; alkalmatlannak találtatott az első korosztályból 195, a másodikból 187, a harmadikból 90.

— Tűz egy petroleum gyárban. *Budapestről* írják: A *Magyar petroleum-ipar részvénytársaság* Kén-utcai gyárában ma reggel fél kilenc órakor tűz ütött ki. A veszedelem igen nagy fokunak látszott első pillanatban, rettentő következményekkel fenyegette az egész gyárpületet, de a tűzoltók vakmerősége megmentette a petroleumgyárat a pusztulástól. Homokkal, vízzel, szivattyukkal lokalizálták a tüzet, majd egy negyedóra alatt teljesen eloltották. A gyárban reggel hat órakor kezdődik a munka, az összes helyiségek megtelnek füsttel és emberekkel. Legveszedelmesebb és legizzóbb a munka a kazánházban. Itt áll a pároltató kazán, amely alatt éjjel-nappal örök tűz párolja ki az olajból az idegen anyagokat. A kazán mellett állandóan két munkás állt őrt és dolgozik. Ma reggel *Vaskó* János és egy *Varga* nevű munkás voltak kiosztva a kazán mellé. Negyed kilenc órakor az egyik munkás valami rendetlenséget konstataált a kazánon. Azonnal rohant a mérnökhöz, jelentette neki az esetet.

— Azt hiszem a csavarok lazultak meg mérnök ur! — jelentette a munkás.

Mire a mérnök leért az udvarra, már *lángban állt az egész kazánház*. A kazán megrepedt és folyt ki belőle a rettenetes forró olaj, amely meggyújtotta a helyiségben levő gyúlékony anyagokat. A helyzet roppant veszedelmes volt. A kazánházhoz igen közel vannak a petroleum raktárak, amelyeket, ha elér a láng, egy pilla-

nat alatt levegőbe robban az egész környék. Szerencsére ez a veszedelem nem következett be. Megakadályozták a tűzoltók, akik hozzálatnak a munkához. Először szivattyukkal mentek az égő kazánházra, azután homokot hintettek a tüzre óriási zsákokban. Fél óra múlva lokalizálva volt a tűz, rá pedig tíz percre el is aludtak a lángok. Emberéletben nem esett kár. A kár jelentékeny.

— Kézimunka-kiállítás. Az *aradi nőipariskola* idei kézimunka-kiállítása f. hó 23-án, *csütörtökön* délelőtt nyílik meg és négy napon át, vagyis 26-án estig lesz nyitva. Az érdekes és tanulságos kiállítás, melyre a szülők és a hölgyközönség figyelmét előzetesen is felhívjuk, naponta d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig látható.

— Ujabb baleset a bikaviadalon. *Budapestről* táviratozza tudósítók, hogy a ma esti bikaviadalon újból csaknem végzetes szerencsétlenség történt. A harmadik szám *Leiglon* toreádornak már többször bemutatott azon produkciója volt, hogy egy bikát szarvainál fogva megragad és a földre teper. A bika szarvaira kendők vannak csavarva, hogy a toreádor könnyebben „dolgozhasson.” Ma, mikor az állat szarvaihoz kapott, azokat oly ügyetlenül fogta meg, hogy ezuttal nem ő, hanem a bika kerekedett fölü, a mennyiben egy heves fejrántással *Leiglon* a földre dobta és *keresztülgázolt rajta*. A megvadult bikát hosszas küzdelem után sikerült csak a bajba került torreádorról elterelni. *Leiglon* igen súlyos ficamulásokat szenvedett. A mai baleset után most már *Leiglon* is kiesik a további programmból.

— Házasságok. *Forrai* József, az osztrák-magyar bank szegedi fiókjának hivatalnokja ma vezette oltárhoz *Meisztrovics* Teréz kisasszonyt, *Meisztrovics* János aradi sertés-kereskedő bájos leányát. A polgári házasságkötésnél, amelyet *Szondy* Béla kir. anyakönyvvezető végzett, *Egressy* Péter szegedi háztulajdonos és *Kelcho* János voltak a tanúk.

Véssi Károly, a Ransburg M. és fia aradi bornagykereskedő cég üzletvezetője június 26-án délután köt házasságot *Stern* Flóra kisasszonnyal, *Stern* Vilmos aradi kereskedő bájos leányával.

Roth Lipót battucal kereskedő eljegyezte *Acucán* *Klein* Izidor hivatalnok szép leányát, *Janka* kisasszonyt.

— Behívott kamarai tag. Az *aradi kereskedelmi és iparkamarán* a néhai *Kohn* Fülöp halálával a kultagok sorában megüresedett kamarai tagsági helyre legtöbb szavazatot nyert póttagot, *Hirschler* Ármin battonyal kereskedőt hívta be.

— Áthelyezés a csendőrséghez. A hadsereg rendeleti lapja közli, hogy a közös hadügyminiszter a m. kir. honvédelmi miniszterrel egyetértőleg *Kirileszku* Gyula csász. és kir. 83-ik gyalogezredbeli tartalékos tiszthelyettest a csendőrséghez helyezte át.

— Talárt az ügyvédeknek! Bécsből írják, hogy *Körber* osztrák miniszterelnök, mint igazságügyminiszter rendeletet bocsájtott ki, amelyben kötelezőleg elrendelte, hogy az osztrák ügyvédek hivatásuk gyakorlása közben *talárt viseljenek*.

— A *General Slocum* katasztrófája. *New Yorkból* jelentik, hogy a *General Slocum* tűzkatasztrófájának áldozatait az ottani rendőrség 1130 emberre teszi. Ez a szám azonban nem végleges, miután számos gyermek még mindig hiányzik.

— Színésznők japán kémszolgálatban. A tanulékony japánok megfigyelték azt, minő hasznos szolgálatot tesznek a nők a diplomáciának. Különösen az orosz diplomácia alkalmaz nagy

előszeregettel nőket, akik velük születték ravasz-
ságukkal és szépségükkel sok olyant tudnak
elérni, amire a férfiak képtelenek volnának.
Most a háború során a japánok követtek az
oroszl példát és nagy titokban megbiztak szép
európai színésznőket, akiket rengeteg pénzzel
elküldtek az ellenség földjére, hogy kémkedje-
nek. A „Revue Russe” című lap ír ezekről a
japán női kémekről. A múlt héten Szentpéter-
vár rendőrsége letartóztatott egy nőt, akinek tit-
kos irataiból kitűnt, hogy japán kém. A hölgy
természetesen tagadja a ráfogott gyanúsítást,
de az oroszok nem hitték el az ártatlanságát.
A hölgy mint francia énekesnő előbb Port-Ar-
turban, aztán Vliadivosztkban „játszott.” Onnan
került Szentpétervárra, ahonnan Londonon ke-
resztül titkos irással küldte jelentéseit a japán
fővárosba. A kémét természetesen haditörvény-
szék elé állítják; de az elítélésétől még nin-
csen hír.

— **Eljegyzés** Wieser Márton csermői keres-
kedő eljegyezte Schmidt Anna kisasszonyt Buda-
pestről.

— **A miből tanulni lehet.** Egyik nagyvár-
ad lapban olvassuk a következő megszívlelendő
sorokat: Egy-egy tyuklépéssel közelebb érünk
olykor Európához. Igaz, a mi haladásunk a
Nietsche magyarázata szerint való: egyet előre
lépünk, egyet hátra. De haladunk az ebadtát.
Dicsértessék a főkapitány azért a határozatáért
amit most hozott a józslés meg a becsületes
tisztaság érdekében. *Gerő* főkapitány a nagy-
váradi péksütemény árusítók kérésére végzésben
mondta ki, hogy ezentul *csak olyan egyén árui-
síthat süteményt az utcán, akin kifogástalan tiszta
ruha van.* Helyes intézkedés még az is, hogy
a süteményárusoknak a portékáikat a földre
vagy kövezetre kirakni nem szabad, mert bi-
zony lépten-nyomon arcul ütlik a gusztust azok
a pékek, akik valóságban a sárba rakják ki a
süteményét. Azt mondja továbbá a végzés,
hogy köteles minden süteményárus a kosará-
ban hordott melegmást tiszta ruhával letakar-
ni és kosarát hetenként legalább egyszer megsu-
rolni. Hát ebben kicsinyt engedékeny a főka-
pitány, mert annak a kosárnak valamivel több
mosdás sem ártana. Egyébként pedig az új
rend megtartását a rendőrség fogja ellenőrizni,
s azokat a süteményárusokat akik rongyosan,
piszkosan mutatkoznak az utcán, elfogja álli-
tani, a portékájukat pedig elkobozza.

— **Megsérült párhajsegéd.** *Budapestről* jelen-
tik: *Förster* Lajos, az Egyetemi Kör volt elnö-
ke és *Szentirmay* Elemér, az ifjuság egyik ve-
zére tegnap este kardpárbajt vívtak súlyos föl-
tételek mellett a Víznyó féle vívóteremben. A
viaskodásra hírlapi polemia szolgáltatott okot.
Förster Lajos segédei voltak *Hindi* Zoltán dr.
és *Margitay* Ernő, *Szentirmayé* *Kubik* Béla és
Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő. A fe-
lek többszöri összecsapás után mindketten köny-
nyebben megsérültek és a heves támadásban
sérülést szenvedett a vezető segéd, *Hindy* Zol-
tán is.

— **A csendes harmadik.** A londoni sajtó me-
gint családi botrányról foglalkozik, amelynek sze-
replői egy ismert börzejátékos, a felesége és egy
galáns lord. A börzejátékos válopört indított a fe-
lesége ellen és a tárgyalás során kiderült a börze-
játékos furcsa házasságának története. Feleségének
még a házassága előtt viszonya volt a galáns lord-
dal és csak azzal a feltétellel volt hajlandó a tőz-
dejátékoshoz férjhez menni, ha az megtűri csendes
harmadiknak a lordot. A börzejátékos beleegyezett
és a legszebb, legbékésebb napok virradtak fel az
érdekes trióra. A házasságból azonban nemrég gyer-
mek született és ez a három ember közt felforgatta
az egyetértést. Civakodások támadtak köztük és a
férj megindította a válopört, amely a különös házas-
ságot most botrányosan szelözteti.

— **A gazdák és aratómunkások közti jogvi-
szony.** Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy

ma a fővárosban *Tisza* István gróf miniszter-
elnök elnöke mellett minisztertanácsot tartot-
tak, amelyen kimondták, hogy a gazda és az
aratómunkások között előleg visszatérítése irán-
ti követelés esetében a közigazgatási hatóság,
míg kártérítést kereset esetén a bíróság ille-
tées.

— **A Maros áldozata.** *Bondár* István, tizenöt
éves ágyai születésű cseléd, aki *Béres* Antal
aradi szemétkihordó vállalatánál, mint minde-
nes volt alkalmazva, ma déltájban gazdájával
együtt szemetet fuvarozott az aradi vízművek
géptelege mellett, a Marosparton levő szemét-
lerakódó helyre. Az óriási melegben a fiúnak
az jutott eszébe, hogy kissé lehűti magát a ha-
bokban. Gyorsan lehányva ruháit, a vízbe ug-
rott, azonban olyan szerencsétlenül, hogy a
síkos parton elcsuszva, a mély vízbe került és
fuldokolni kezdett. Gazdája, aki nem tud usz-
ni, nem mert utána ugrani és mivel semmiféle
mentőeszköz nem volt kéznél, a *fiu az ő sze-
meláttára fulladt bele a vízbe.* A folyó elsodorta
a holttestet, amelyet ma estig nem sikerült
megtalálni. A rendőrség értesítette a szeren-
csétlenségről a Marosmenti hatóságokat, kérve,
hogy amennyiben a víz valahol partra vetné a
holttestet, értesítsék az aradi rendőrséget. Ez
alkalomból újra fel kell emelni szavunkat an-
nak az érdekében, hogy a Maros partján leg-
alább négy-öt helyen mentőcsónakot, övet és
egyéb mentőeszközöket kellene elhelyezni, a
mivel a halálos szerencsétlenségeknek legalább
egy része elkerülhető lenne.

— **Birtokcsere.** *Erfurth* Hermina eladja az
aradi 1068. sz. tjkvben felvett *Csernovits* Péter
utcai 26. sz. házat 6000 koronáért *Graur* Vik-
torné *Erfurth* Fridának. *Stamberger* József el-
adja az aradi 440. sz. tjkvben felvett *Kossuth*-
utcai 43. sz. házat 9600 koronáért *Oláh* Károly-
nak. *Waszits* György eladja az aradi 5766. sz.
tjkvben felvett ingatlanokat 11000 koronáért
Kovács Arthur és neje *Sedivi* Ottiliának. *Ba-
lázs* Antal és neje *Ditrich* Anna eladják az
aradi 6618. sz. tjkvben felvett *Vágóhid* utcai
19. sz. házat 1900 koronáért *Nagy* Lajos és
neje *Lőrinczi* Saroltának.

— **Öngyilkosság Gáiban.** *Ilics* Péter, 44 éves
gáji napszámos makacsul ragaszkodott ahhoz a
gondolathoz, hogy megválna az élettől. Ezelőtt
hat nappal már felakasztotta magát a Temető-
utca 20 ik számú házában levő lakásán. Akkor
azonban még idejekorán észrevették és igye-
keztek lebeszélni a halál gondolatáról. A jó ta-
nácsok azonban nem használtak. *Ilics* ma rég-
gel nyolc és kilenc óra között, miközben fele-
sége a kertben kapált, felment a padlásra és
felkötötte magát. Ezuttal sikerült megválni a
világtól: holtan találták meg. A gáji rendőrka-
pitányság részéről *Babics* János és *Hecht* Ar-
nold dr. kerületi orvos vonultak ki, de már
csak a beállott halált konstatálhatták. *Ilics* tet-
tének oka életuntság.

— **Letartóztatott szélhámos.** A budapesti
rendőrség ma letartóztatott egy szélhámost, a
kit nemcsak Magyarországon, hanem a külföl-
dön is jól ismerték szélhámoságai folytán. Ez
Steinmetz Eliás, felsőviszói. (Máramaros. m.)
születésű 20 éves csavargó. Hamisított könyör-
adomány ívekkel, hamis kérvényekkel bejárta
az egész országot és különböző játékonycélokra
nagyobb összegeket gyűjtött, a miket a saját
céljaira fordított. Az ország nagyobb városaiban
a rendőrkapitányokhoz és polgármesterekhez
kérvényt adott be, a melyben magát beteg tal-
mudistának adta ki és gyűjtési engedelmet
kért. Amikor kipumpolta a város intelligenciá-
ját, tovább állott. Kedvenc fogása volt az is,
hogy beteg egyetemi hallgatóknak fürdőben va-
ló elhelyezésére gyűjtött költséget. Termé-
szetes, hogy a pénzt önmaga költötte el. A fő-
városban is megpróbálkozott a szélhámosággal.
Itt azonban rajtavesztett és a rendőrség letar-
tóztatta. Letartóztatása alkalmával egész nyom-
dát találtak nála: festékpárnákat, gummibetű-
ket, nagyítóüvegeket, blankettákat, gyűjtő és
kolduló íveket, kisebb-nagyobb összegekről szó-

ló aláírásokkal, magasabb állású emberek aján-
lóleveleit és névjegyeit. *Steinmetz* beismerte,
hogy foglalkozása nincs és hogy állandóan üz-
letszerűen foglalkozott hamis, engedély nélküli
könyöradomány gyűjtésével. Beismerte, hogy
társa is van, bizonyos *Spigl* N., a ki Budapest-
ről ki van tiltva, Szegeden tartózkodik és csa-
ládja is ott van. A rendőrség megindította a
vizsgálatot.

— **Két tudósító.** A bécsi „Fremdenblatt” *Jó-
kai* halála alkalmával telefonált két budapesti tudó-
sítójának, hogy küldjenek mentül bővebb tudósítást
a nagy halálesetről.

A két tudósító felosztotta egymás között a
munkát és olyképp egyeztek meg, hogy az egyik fog-
ja diktálni a száraz tudósítást, a másik pedig a po-
étikus bevezetést, azaz az ugynevezett „lendély”-t.
Aztán abban állapodtak meg, hogy előbb az egyik
fog diktálni a telefonba egy mondatot, aztán a má-
sik. Legalább míg az egyik diktál, a másik gondol-
kozhatik a következő mondaton.

Az egyik el is kezdte az első mondatot száraz
hangon:

— „Maurus Jókai ist heute gestorben.”

Utána nyomban a másik diktálta patetikus
hangon:

— Nein! Maurus Jókai ist nicht gestorben.
Er wird Ewig leben!

Erre a bécsi újságíró idegesen lecsapta a ce-
ruzáját és bosszankodva kiáltotta:

— Kérem, előbb egyezzenek meg az urak egy-
mással, aztán diktáljanak!

— **Kellemes meglepetés** lesz az aradi és vi-
déri közönség részére azon hír, hogy a Zri-
nyi utcában levő Vadászúrt bor-, sörcsarnokot
és éttermet *Kovács* Pista ki 7 évig a Fehér-
Kereszt kávéházban főpincéri minőségben volt,
és ifj. *Novotny* Lajos kinek neve eléggé ös-
meretes, vették át és vezetik együttesen tovább.
Hiszük, hogy a közönség körében a legna-
gyobb pártfogásra fognak talán, tekintettel a
johírű konyhára és a kitűnő italokra is.

— **Mikor a kliensnek nincs igazja.** Egy nagy-
váradi ügyvéd, a törvényszék előtt képviselte
Hajdu Pál nagyszalontai magyart. Az atyafi
keresete nem volt valami tiszta munka s az
elsőbírósnál elvesztette perét. Az ügyvéd már
be is adta a felebbezést, mikor megjelent *Hajdu*
uram az ügyvédi irodában:

— Azt hittem, hogy különb fiskális
az ur!

Az ügyvéd nagyot nézett:

— Hát mért nem választott mást?

— Mért — miért? — Zsörtölődött a ma-
gyar, mert azt mondta a notárius, hogy az ur
a nem igaz dögöket is *livédi.*

A párbeszéd vége az lett, hogy az ügyvéd
a duzzogó kliens képviseléről lemondott. Pár
nappal ezelőtt azonban megjött a kir. tábla íté-
lete, mely szerint *Hajdu* Pál megnyerte a ke-
resetet. A képviseléstől visszalépett ügyvédet,
— mert ő adta be a felebbezést, — értesítették
az ítéltről. A prókátor nyomban ki is küldte
az írást kliensének, aki tegnap csak bekopog-
tatott újra az irodába és huncfutóan mosoly-
gott az ügyvéd felé:

— Ugy-i, hogy használt a dorgatórium?
Tudtam mindjárt, hogy fogamatja lesz.

— **A tolvaj öngyilkossági kísérlete.** *Berketa*
István budapesti kocsis felesége *Tóth* Rozália a
gróf *Haller*-utca 52. II. em. 24. alatti lakásán,
ágyat bérelt *Ujfalusi* Mihály 19 éves nőlen
szolga, aki lakásadónőjének a kofferjét feltörte
és onnan 9 drb. 1 frtot, egy ezüst férfiórát el-
lopott. Az ott lakó *Tóth* Erzsébet kofferjét is
feltörte és abból 4 koronát lopott el s aztán
megszökött. *Ujfalusi* azután ma éjszaka a *Tisza*
Kálmán-téren a büntetéstől való félelmében fö-
belötte magát. Most a *Rókusban* ápolják.

— **Elpusztított templom.** Érdekes, vakmerő-
ségében csaknem egyedül álló templomrablás-
ról írnak Párisból. A rablás a Páris mellett
fekvő *Surésnes*-templomban történt, vasárnap-
ról a hétfőre virradó éjszakán. A rablóbanda

a csodáshépségű ablakon mászott be a templomba, kirabolták az áldozati szekrény dus tartalmát, az oltárt darabokra törték, az aranyból készült szentedényeket magukhoz vették, azután a sekrestyébe vonultak, minden összetörhetőt összetörték, minden összetörhetőt összetörték. Ezzel azonban korántsem elégedtek meg a rabló urak, összevagdalták a templom összes képeit, amelyek közül volt egy harmincezer frankot érő darab is. Azután máglyát raktak a templom udvarán a réz, érc, fa és papír felszerelésekből és a máglya alatt óriási tüzet raktak. Csak reggel öt órakor vették észre a szomszédok a tüzet, értesítették a tűzoltókat, akik egy óra alatt némileg lokalizálták a lángokat. A kár egy millió frank. A rendőrség azt hiszi, hogy anarkisták merényletéről van szó.

— **Igfőfűd gyógyfürdő** mellékletét olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk. Ezen fürdőhely tiszta ozonduz levegője s hirtelen hőmérsékleti változásoktól ment éghajlata miatt, a magas Tatra közvetlen tövében fekvő fürdőknél sokkal enyhébb éghajlata s ezért, valamint védett fekvése, ritka szépségű arányos fenyvesei és olcsóbb árai folytán nagyon ajánlatos nemcsak üdülők és kirándulók részére, hanem betegeknek és lábadozóknak is, kiknek felépülését új és valóban modern berendezésű gyógyeszközök nagyban elősegítik és biztosítják.

— **Kezességet vállal Balassa K. gyógyszerész,** Budapest Erzsébetfalva, hogy az általa forgalomba hozott csodahatású valódi angol Balassa féle Ugorka tej az arcnak nem árt. Csak egyszer próbaképpen rendeljék meg t. hölgyeink a Balassa-féle Ugorka-tejet, és akkor meg fogják látni a győzelmét, hogy ezen szépitőszert azonnal eltávolítja a májfoltot, vimmerlőt, miltessert és mindenféle tisztálanságot az arcról és a bőrt simítja, fiatalítja és üdíti. Ara 2 korona, hozzá valódi angol Ugorkaszappan 1 kor., puder 1-20 kor. Kapható minden gyógyszerárban. Ovadjunk utánzatoktól. Főraktár Aradon Földes Kelemen gyógyszerárban. Vojtek és Weisz drogueribában. 3412

— **Parketta tükörfényes lesz Vojtek és Weisz-féle parkett-viasz használatától.** 1 doboz 1 korona. 44

— **x— Pármai ibolya-szappan.** E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdószappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha a kedves, gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt tudjuk, hogy az arobort finomítja, üdíti, ugyanígy, hogy még a legérzékenyebb arobortok is nagy eredménnyel használják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árértékű külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 drb. 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Készíti Szabó Béla piperesszappangyáros, Miskóc-on. Kapható Aradon, Vojtek és Weisz gyógyáru kereskedésében, Maresch Gyula és Hegedűs Gyula kafe, pipere és illatszertüzletében. 611

Wallburg báró bűnpöre.

(Elhalasztott 15. tárgyalás.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 18.

A maga nemében páratlan Wallburg Ernő bárónak, ennek a boldogtalan embernek a bűnpöre. Származása, életviszonyai, a mellékkörülmények: mind oly misztikusak, hogy nincs az az ügyész vagy bíró, aki a homályos ügyet tisztán láthassa. Sőt erős a meggyőződésünk, hogy maga a vádlott sincs teljesen tisztában származásával. Az igen valószínű, hogy báró Wallburg hiszi azt, hogy Ernő főherceg leszármazottja, eljárása, állapota jóhiszemű, azonban a saját álláspontját oly bizonyítékokkal igyekezett erősíteni, igazolni, amelyeknek megszerzése nem a legegyszerűsített uton ment és éppen ezért került összeütközésbe az igazságszolgáltatással.

A budapesti királyi ügyészség a most 48 éves báró Wallburg Ernő budapesti magánzót közokirathamisítással vádolja és vádiratában a következőket mondja:

Báró Wallburg Ernő és nőtestvérei Ernő főherceg leszármazottinak tartják magukat. A vádlott ezt a körülményt arra használta fel, hogy ő felsége főudvarmesterei hivatalához több ízben segélyért folyamodott, kérelmével azonban mindannyiszor elutasították. Hogy törvényes leszármazását bizonyíthassa. 1890. évben Staudinger Miksa nevű foglalkozás nélküli irnokkal szövetkezett, akivel elhatározták, hogy a laibachi helyőrségi kórház katonai lelkészi hivatalánál vezetett esketési anyakönyvből kitépnek lapokat és ezek helyébe olyat tesznek, amelyre bevezetik a házasságkötési aktust.

Elmentek az anyakönyvi hivatalba és Staudinger egy napon a lelkész távollétében az esketési anyakönyvből a 36. és 37-ik lapot kitépték. Az üres helyre aztán a lelkész irásának utánzásával beírták, hogy 1858. április 26. ikán Ernő főherceg Skubliks Laurával báró Wallburg Laura név alatt Henrik főherceg és Jeleenik Márton tanuk jelenlétében házasságot kötött. Még a tintát is megkeverték fekete kávéval, hogy az irás régeinek lássék. A hamisítványt lefényképezték és az ezekről készített hiteles másolatok alapján báró Wallburg és nőtestvérei Ernő főherceg hagyatéka ügyében örökösödési igényt is jelentettek be.

De ezzel a hamisítással még nem érték be, mert arra is szereztek bizonyítékot, hogy a hamis bevezetés tényleg az elhalt Sameje József katonai lelkésztől származik. A lelkész fitestvére közjegyzői okirattal igazolta ezt és kijelentette, hogy állítását bármikor esküvel is kész lesz megerősíteni.

A budapesti büntetőtörvényszék a szenzációs ügy tárgyalását a mai napra tűzte ki. A tárgyaláson dr. Doleschall Alfréd elnökölt, a közvédat dr. Polányi Aladár képviselte, a védelmet dr. dombovári Schulhof Géza látta el.

A tárgyalás megkezdése után a védő a tárgyalás elnapolását kérte, mert a koronatanu, Staudinger Miksa nem jelent meg. Az ügyész a halasztást ellenezte, mivel Staudingernek vallomása ugyanis csak problematikus értékű.

A bíróság visszavonult tanácskozni. A tanácskozás vége az lett, hogy a tárgyalást elnapolták, mert Staudinger Miksa és még néhány hivatkozott tanu kihallgatását a bíróság szükségesnek tartja.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Tárgyalás után** — *pofon.* Budapesti táviratozza tudósítónk: *Bokros* József volt szingizgatónak sok baja akadt az utóbbi időben a központi asztaltársaság kebelében előfordult torzalkodásokból kifolyólag a büntetőbírósággal. Ma *Solymosi* Márton panaszára állott vádlott gyanánt rágalmozás vétségével vádolva Baló büntetőjárásbíró előtt. A vád az volt ellene, hogy azzal gyanúsította *Solymos*t, hogy mikor ez őt hazafiaskodása miatt leleplezte, hogy közpénzen kocsikázik.

A tárgyaláson a bíró megkérdezte *Bokros*tól, mi a foglalkozása, mire ez megjegyezte: — Unnepélyrendező.

Solymosi közbevetésként: Csizmadia!

Bíró: Ez nem szégyen!

Solymosi: Ez nem szégyen, de az a szégyen, hogy cserbenhagyta a becsületes mesterségét. Az izgatott hangon f. lyt tárgyalás azonban nem nyert befejezést, mert a bíró újabb tanuk kihallgatása miatt elhalasztotta a tárgyalást.

A tárgyalás után a pörösködő felek az Alkotmány-utcai Förster féle vendéglőben találkoztak. *Solymosi*, amikor meglátta az étterem ajtajában *Bokros* Józsefet, odament hozzá s tel-

jes erővel előbb *arcul ütötte, aztán pedig megbotozta.* A nagy botránynak rendőri beavatkozás vetett véget. Az ügynek újabb folytatása lesz a büntető bíróság előtt.

§ **Eremita Pál** gyilkosai. Január 5-én történt Nagyikindán, hogy két földműves: *Sibul* Mladen és György világos nappal a járásbírói épület előtt meggyilkolták *Eremita* Pál országgyűlési képviselőt, a nagyikindai takarékpénztár igazgatóját. A szegedi esküdtbíró a jövő hétfőn, június 20-án fogja tárgyalni az érdekes gyilkossági pört.

NAPIREND.

Június 19. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Gyártság. — Protestáns naptár: Gyártság. — Görög-keleti naptár (június 6.): Hilárius. — A nap két 3 óra 46 perckor, nyugszik 7 óra 43 perckor.

Költősej-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekllyemuseum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvösebb, zivatarok.

Június 19. Az aradi királyi főgymnasium, állami főreáliskola és állami tanítóképző-intézet ifjúságának tornaversenye délután 4 órakor (Török Gábor-utcai sporttelep.) — Az aradi turista-egyesület kirándulása Világosra.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Tenyészállat kiállítás** Megyesegyházán. Az *Aradvármegyei Gazdasági Egyesület* a megyei lötenyészbizottsággal együttesen f. hó 29-én *Megyesegyházán* tenyészlo- és szarvasmarha kiállítást rendez. Szarvasmarhákra három, két és egy, tenyészlovakra pedig nyolc, hat, öt, négy, három és két drb. 10 koronás arany díj van kitűzve. Csak aradmegyei gazdák és birtokosok állíthatnak ki.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 18.

Delitőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv korlátozott. Lanyha irányzat mellett 15,000 métermázsza került forgalomba, 10 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonanevek közül rozs és tengeri 5 fillérral olcsóbb. Időjárás meleg, szép.

Értéktőzsde. Berlin 1 $\frac{1}{4}$, Páris 5 olcsóbb.

Zárulat 12 órakor:

Buza októberre	8.84—8.85
Rozs októberre	6.72—6.73
Zab októberre	5.85—5.86
Tengeri júliusra	5.15—5.16
Tengeri augusztusra	5.26—5.27
Tengeri szeptemberre	5.49—5.50
Repce augusztusra	10.50—10.60

Zárulat 5 órakor:

Buza októberre	8.67—8.88
Rozs októberre	6.77—6.79
Zab októberre	5.96—5.97
Tengeri júliusra	5.22—5.23
Tengeri augusztusra	5.34—5.35
Tengeri szeptemberre	5.54—5.55
Repce augusztusra	10.50—10.60

Zárulat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	639.50
Magyar hitelrészvény	743.—
Lezámtólóbank részvény	449.50
Rima-Murányi vasúti részvény	484.50
Oszták-magyar államvasúti részvény	633.75
Közúti vasút	570.—
Városi villamos vasút részvény	330.—

IDEGENEK ARADON.

— Június 18. —

Központi szálloda. Darvas Gábor gazdasz Temesvár. — Volt Lajos tisztviselő Budapest. — Kovordányi Jánosné Kőrösbánya. — Krausz Tivadar uradalmi erdész Gödöllő. — Papp Gyula főpénztárnok H.-Kristóf. — Strasser Vilmos utazó Budapest. — Groszmann Miksa utazó Budapest. — Jakobi Lajos kereskedelmi ügynök Kassa. — Mész Samu dr. ügyvéd Borosjenő. — Grün Gyula utazó Bécs. — Aczél Berthold utazó Budapest. — Kondor Valér szolgabíró Brád.

A nyaraló

oltárt
edés-
rented
tyéb,

és fürdőző

✳ közönség szives figyelmébe ajánlom ✳

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtáramat,

melyben minden újdonság megjelenés után azonnal kapható.

A vidékre való el- és visszaküldés igen könnyen kezelhető toló ládikákban történik, melyeknél a pecsételést teljesen fölösleges. Legfontosabb és igen figyelmes kiszolgálás vidékre is. Magyar, német, francia és angol jegyzékkel kívánatra bérmentve szolgálunk. Havi kölcsöndíj 1 kor. 20 fill., vagy kötetenként 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták.

Legújabbak érkeztek: Jókai: Önmagáról, Sudermann: Homályban, Pekár: Delila nyoszolyája, Balsac: Goriot apó, Meyer K. F.: Jenatsch György. Fényes: Jókai utolsó éve. Bródy: Japánország, Herczeg F.: Bizánc, Willy: János herceg szeretője, Turgenyev: Zug, Bukvári: Vigéc Jákó, Bródy: Egy rossz asszony természetrajza, Beóthy: Tragikum, Robert I.: Die Schöne Mathilde, Das Paradies der Lebemänner, Kelemen E.: Strohvitwerfreuden, 10 Jahre a. d. Leben e schönen Frau, Dorsay: Sündige Liebe, Kipling: Der schwarze Jack, Bourget: Venetianische Nächte, Mendés: Im Kloster zu lesen, Saussay: Blühendes Fleisch, Arnstrong A.: In der Gewalt der Umstände, Brandenfels H.: Rose Victoria, Erhardt F.: Der Erste, Zobelitz: Gräfin Langeweile, Krach, Der goldene Käfig, Eschtruth: Jedem das Seine, Gyp: Petit Bob, Prévost: Lettres de femme, Manville: Nurse Elisia, stb.

30,000 kötetes

zenemű-kölcsöntár,

melyben minden új zenemű azonnal kivethető. 259 oldalas zenekölcsöntári jegyzék. Vidéki bérlok is a legelőzékenyebb kiszolgálásban részesülnek. Kölcsöndíj a zenekölcsöntárban havi 1 K. 40 f., vagy hangjegyként 14 fillér.

Kiváló tisztelettel:

104

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papír-kereskedése, anti-quariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára Aradon, Andrassy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)

Városl és megyei telefon: 385.

Baross-parki kioszk.

Ma este
8 órától 11 óráig
nagy jótékonycélu

tombolajáték

10 nyereménynyel.

A diszes nyereménytárgyak egész napon át a parkban megtekinthetők.

Egy tombola-jegy ára 40 fill.

A zenét a kitünő szólista:

Almai Albert Péter

teljes zenekarával szolgáltatja.

Az aradi

Kossuth Lajos-asztaltársaság.

A nagyérdemű közönségnek ezen kedélyes estét szives figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel

Szűsz Mór, megbízott.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKOZLO ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Délelőtt 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fűvételnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Vidéki nagykereskedés részére kisebb fizetésű irodai gyakornokot.

Vidéki mezővárosba a rövidáru, norinbergi és férfidivat szakmában jártas, a magyar-, német- és román nyelveket teljesen bíró ügyes segédet.

Felsőmagyarországi városba a német- és román nyelvben jártas, fiatal fűszer- és vegyes segédet.

Vidékre a kézműáru és divat szakmában teljesen jártas, németül és románul tudó segédet.

Vidéki bőr-üzlet részére a német és román nyelvben jártas fiatal segédet.

Vidéki mezővárosba a tót vagy szerb, esetleg még a román nyelvben jártas fűszer- és vegyes szakmabeli segédet.

Vidéki rőfös- női- és férfi-divatáru s konfekció üzlet részére szakképzett, a német és román nyelvben jártas fiatal segédet.

Vidéki rőfös- és parasztáru kereskedés részére a román nyelvben jártas segédet.

Vidéki mezővárosba fűszer-üzlet részére szakképzett, ügyes segédet, ki a magyar, német- és román nyelvet bírja.

Vidéki mezővárosba: fűszer- és vaskereskedés részére a német nyelvben jártas segédet.

Ajánlunk:

A vas-, fűszer-, valamint a bor szakmában teljesen jártas, több évi gyakorlattal bíró alkalmazottat üzletvezető, utazó, könyvelő vagy levelezőnek.

Mérlegképes könyvelőt, aki a magyar-, német-, román és francia nyelvben és levelezésben, valamint az utazásban jártas.

Az egyszerű és kettős könyvvezetésben jártas szép írásu női alkalmazottat, kezdő állásra.

Jóírásu fiatalembert irodalmi gyakornokul.

A fűszer- és vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKOZLO USZTÁLYA.

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár.

198

elnök.

Tájékoztató.

Tisztelettel alulírottak: Aradon, Salacz utca 3. sz. a (Kispipa sörcsarnok-mellett) Általános értesítő irodát nyitottunk.

A bel- és külföldi pénzügyekkel összefüggésben állunk s így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a lehető legnagyobb összegű, leghosszabb idejű és legolcsóbb kamatu törlesztéses kölcsönt a legrövidebb idő alatt megszerzünk, és pedig:

háza, építkezésekre, földre, továbbá személy, tárca és csoportos hitelt.

Közvetítünk: ingó és ingatlan adásvételeket, lakás és ingatlanok hasznóbérletét. Megszerzünk: nagykorúsítási, nősülési, örökbefogadási, névmagyarosítási stb. engedélyeket.

Elfogadunk: követelések behajtását, számlák incassálását, magánnyomozásokat és megfigyeléseket diszkrét családi ügyekben is.

Elvállalunk kereskedők és magánemberek hitelezőkkel való kiegyeztetését, halasztások ki- eszközölését stb.

Megbízható és pontos információt szerzünk bármely irányban és bárki személyi és vagyoni viszonyairól a legnagyobb titoktartás mellett.

Miért is tisztelettel kérjük a nagyérdemű közönséget, hogy esetleg meglévő terhes, valamint minden új kölcsön, továbbá ingó és ingatlan adás vétele és hasznóbérbe adás vétele és a fent elősorolt ügyekben irodánkat megbízni szíveskedjék, előre is biztosítván, hogy bármely irányu megbízásnak a legszolidabban fogunk eleget tenni és mindenkor igyekezetünk által oda fogunk törekedni, hogy teljes megelégedését minden irányban kiérdemeljük és jegyzünk számos megbízás elvártával.

Kitünő tisztelettel:

Klonda és Szathmáry,

Általános értesítő iroda tulajdonosai.

1613

Arad, Salacz-utca 3.

Ajánlunk háztartási, mindennemű ipari célokra, ugyszintén

vasaláshoz

elsőrendű, száraz, darabos

bükk faszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér.

Felhívjuk igen t. vevőink

figyelmét

azon körülményre, hogy takaréktűzhelyben főzésnél szénrel való tüzelés gyors, takarékos és igen olcsó.

100 kiló 3 korona 40 fillér.

Kályhák fűtésére ajánlunk elsőrendű, darabos, magas hőfoku salon

fűtő kőszenet

100 kiló 3 korona 40 fillér

darabos elsőrendű légszesz pirszenet

(Coaks.)

Ugy az aradi gázmű mint porosz minőségűt is tartunk raktáron. — Legjobb kétszer mosott, valódi porosz

kovács-szenet

100 kiló 4 korona 40 fillér.

Megrendelések pontos hazaszállítására fél nap időt kérünk s azt díjmentesen saját kocsinkkal eszközöljük.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

Oltóság! Letkiismeretesség! Saját érdekében hirdesse n. kizárólag LEOPOLD GYULA hirdetés! Irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 64. Szakavatottsági Postossági

Császárfürdő
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízi gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb szappanfűzőkkel, pompás ásványvíz-uzodákkal, kő- és kádfürdőkkel.

200 kényelmes lakószobával.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKERESEBB
a KRIEGNER-féle

REPARATOR

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.

Főraktár: KORONA - GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENOBELI • ELŐZÉKENYBÉGI • SZERENOBÉ-NAPTÁR NYOMEN ÉS BÉRMENYVE!

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA
BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.

110,000 sorsjegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összege 14.459,000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézele
BUDAPEST, V. GEZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad kölcsönt az állag-levél-kölcsönök, melyek után

1000 koronától kezdve:	2% lemondással:
1000 - 2000 k. 12.50%	1000 - 2000 k. 12.50%
2000 - 3000 k. 13.00%	3000 - 4000 k. 13.00%
3000 - 4000 k. 13.50%	4000 - 5000 k. 13.50%
4000 - 5000 k. 14.00%	5000 - 6000 k. 14.00%
5000 - 6000 k. 14.50%	6000 - 7000 k. 14.50%
6000 - 7000 k. 15.00%	7000 - 8000 k. 15.00%
7000 - 8000 k. 15.50%	8000 - 9000 k. 15.50%
8000 - 9000 k. 16.00%	9000 - 10000 k. 16.00%

Értendő járuléka a kölcsönössel együtt.

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

PLATTSCHER WILMOS
FÉRFI- ÉS GYERMEK-RUHA ÁRUHÁZA
Budapest, V., Központi Városház (Károlyi-tér) 12.

Elismert legolcsóbb, legújabb

HÔTEL PARIS SZÁJLODA
Szállás: SIMON PÁL
BUDAPEST, VI. VÁCZI-KÖRUT 25. SZ.

100 szoba 2-70 Kád fejlett kizsoltással és villanyvilágítással együtt. Fürdő, cigány kávéház, étterem és előcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON
IRÓGÉP
ÚJ MODELLJE
megjelent!
PROSPEKTUST KÜLD
GLOGOWSKI
BUDAPEST
ANDRÁSSY-ÛT 12.

LEGTÖKÉLETESEBB FEJLEMULHATATLAN

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle**
Tanningene
HAJFESTŐ-SZERREL

VÉRGYÓGYÍTÁS
A legkimerőbb gyógymód: asztma, szív-, gyomor-, ideg- és bőrbaj, arthritás, elmezavar stb. ellen.
Megalapította és egyedül képviselője:
D. KOVÁCS J. fővárosi orvos.
BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRUT 18. SZ. 1. EM.

Vidéki kedvenc szállásadó helye
KLIVÉNYI FERENCZ
vendéglős elsőrangú étterem
Budapest, VI. Andrassy-út 39.

Különb. magyar konyha, valódi hazai borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerő.

Aszennél készült valódi angol
SZÉPÍTŐSZER
a Balassa-kő valódi angol
mely azonnal eltávolít minden szepit, májfoltot, pattanást, el-
száradt bőrt és az arcnak üdöséget, fiataloság kölcsönöz.
Mélyreható szelídítőszertelen!

1 üveg 2 korona, 2 üveg 4 korona
Postai szállítás naponta.

Főszékhely: **Balassa Kornél** Gyógytár: Budapest - Erzsébetfalva.

UGORKATEJ

Verseny
kiváló első díjat
Elsőrangú angol és francia
elő ruha-bélmunkáinak legújabb kimerő

LEON és OLÁH
Budapest, IV. Körmend Lajos-utca 4.
Minták az ország minden részébe
ingyen és bérmentve
küldenek.

OSERS és BAUER
MOTORGYÁR

BUDAPEST
V. Lipót-körút 15.

Bécs
Dreherstrasse 79-88.

Benzin- és petrolin-
motorok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.
Kiszolgáló berendezések működésben. - Előretöltő gyártmány. - Készlet készlet feltöltés.

PAGLIANO-SYRUP vértisztító- és edző-szer
1838-ik év óta biztos sikerrel használatban.
Készítője: **PAGLIANO GIROLAMO** egyetemi tanár
FLORENZ — Via Pandolfini — (Olaszország.)

Óvakodjunk utánzatoktól.

Csakis világoskék gyári jellel ellátott üveget kérjünk, amelyen **PAGLIANO GIROLAMO** tanár aláírása látható.

Minden nagyobb gyógyszerárban kapható.
Raktár: Gutori Földes Kelemennél.

Rosenblüh H. és Társa
Arad.

Junius hóra
nyári újdonságok legújabb kiadásai:

Delainnek
Grenadin
Popplin
Chrysztalin
legújabb kelmék.

Mosók:
Angol vásznak
Battisztok, Zefyrek
Himzett batisztok
crem és fehér.

Fürdőbe utazók figyelmébe! Kiváló jó vízhatlan angol kosztium kelmék nagy választékban.

Rosenblüh H. és Társa
Arad.

VAJDA BENO

logorvos

Arad, Szabadságtér színház épület.

Képzit rágásra teljesen használható

műfogakat

4 koronától részletfizetésre is. Fogak plombirozása feltűnő olcsón jótállás mellett fájdalom nélkül foghuzás 2 korona. 1247

Uradalmak figyelmébe.

400 darab

anyabirkát

és hozzá megfelelő kosokat adnék

felesbe 4 vagy 5 évre.

Czim a kiadóhivatalban. 1636

T. cz.

Van szerencsém b. tudomására adni, hogy Aradon, belváros Választó-utca 30. szám alatt

épület- és butor-asztalos műhelyt

nyitottam,

hol minden e szakmába vágó munkákat

legolcsóbb árak mellett készítek.

Elvállalok minden a szakmamba vágó munkát ugymint épületek, valamint mindennemű üzlet-butorokat a legújabb stílus szerinti elkészítését, vagy azok javítását

legjobb kivitelben, lehető legolcsóbb árak mellett

Sok évi tapasztalataim, melyet **Dr. Oeller István** asztalos gyárában szerzettem, valamint legjobb száraz anyag felhasználása által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy becses rendelőknek e téren bármilyen igényeknek megfelelhettek. Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlván 1245

maradok tisztelettel

Pápay Lajos,
asztalos mester.**Felső kereskedelmi**

iskolát végzett

fiatal ember

kezdő fizetés mellett

azonnal felvétetik

Holländer Sámuel

irodájában Csermón.

1807

Ajánlatok a céghez küldendők.

Építetők szives figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. építetők közönséget értesíteni, hogy

építés vállalati irodámat

Batthyány utca 38. sz., lakásomat pedig Virág-utca 12. sz. (Sajat ház) helyeztem át.

Ajánlkozom mindenféle építkezési munkálatra u. m. laképületek, bérházak, gyárak, templomok, kripták, iskolák stb. stb. stíluszerű tervezésére és felépítésére, valamint mindenféle átalakítási és javítási munkák kifogástalan teljesítésére; ugymint bármily épület elszámolások — becslések felvételére is a legjutányosabb árak mellett.

Czélom lévén e téren való hosszú gyakorlatom és szaktudásom által — melyekből le is vizsgálván — a lehető legjutányosabb árak mellett kifogástalan jól és gyorsan végzett munkák teljesítésével a n. é. közönség bizalmát minden tekintetben kiérdemelni, miért is szives pártfogását kérve tisztelettel.

587

Kondorossy Kálmán.

Telefon 331.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára

a Szent Háromsághoz, Aradon, Szabadság-tér.

Mindennemű kül- és belföldi különlegességek, szepítőszerek, arczvizek, hölgyporok, pipere és gyógyszappanok, kótszerek, illatszerek, irrigátorok felszerelve, cognac, rum, tea, törköly, malaga, ménesi, aszabor, cacao por, gyermektáplisztek, fogporok, szájjvizek, hajszeszkek, szobailatok, valódi kölni víz, nagy választékban kaphatók. — Ártalmatlan, csodás hatású bőrfinomító készítmények.

Serail-arczkenőcs, éjjeli használatra. Egy tégely 1 kor. 40 fillér, kis tégely 70 fillér.

Serail-Créme, nappali használatra. Egy tégely 1 korona.

Serail-szappan. Kifűnő pipere szappan. 1 drb. ára 60 fillér.

Serail-szájjviz. Kellemes aromás szájjviz. 1 üveg 1 kor. 50 fillér.

Serail-hölgypor. Kiváló minőségű finom pipere por 3 szinten. Egy doboz 1 korona.

Gyermekeknek vájtólás, hideglelés, szamárköhögés ellen a legjobb hatású szer a valódi több-**Rozsnyay-féle chinin czukorka.** Valódi csak ak-szőrösen kítűntetett. Valódi csak akkor, ha minden egyes darab csomagoló papirosa Rozsnyay Mátyás névaláírással van ellátva. Egy 10 dbot tartalmazó doboz 1 kor. 152

Az egész világból jövő

hálairatok és elismerő levelek fényes bizonyítást tesznek arról, hogy a

Hajós-féle**ARADI IBOLYA-CRÉME**

szepítő, májolt, bibircs, bőrvörösség és mindennemű arczisztatlanság ellen feltűnő jó és utólrhetetlen készítmény. A bőre rögtön felszivódik, hatása bámulatba ejtő. Nappal is használható

Egy tégely ára 1 korona.

Aradi Ibolya-crém szappan 70 fill.

Ibolya-hölgypor fehér, rózsaszínben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 1 kor.

Kapható a készítő és feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában 118

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Földes Kelemen, Hauer Lajos (Gáj), Kossuth Pál, Ring Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerész urak és Vojtek és Weiss droguista uraknál.

Figyelmeztetés: A bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Lak és bérépületek építése részlet-förlesztésére is felvállaltatunk!

Kutakat épít, mélyit és fur**Licsmann József**

kutmester

Arad, Könyök-utca 3. szám.

Különlegesség

hegyi sziklákban is.

Jtteni üzletünk teljes feloszlása folytán

szabadalmazott

gyümölcsládika

raktárunkat

— legalább 500 darabból álló tömegek vételénél

kiválóan olcsó áron

adjuk el. 1586

Munk H. és Fiai

Mareos-Szlatina, Aradmegye.

Férfiak**ingyen kapnak**

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte írnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalokor kihágások folytán nem bajokban, szifflisben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalokor kihágásokból származó nem bajokban, szellemei elgyöngyülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredményrel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók eből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érte bárhol magyarul, mire titoktartás mellett postafordultva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon meg ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49, Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bermentesítendők. 1434

Nagy arany-, ezüst- és ékszerjavító műhely átvétel.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **Aradon, Széchenyi-utca 1. szám** alatt létezett **Regényi Kálmán** féle arany-, ezüst és ékszer javító üzletet átvettem és azt

Christián József

cég alatt tovább vezetni fogom.

Készítek mindennemű új és javítási munkákat olcsó árak mellett.

Valamint veszek mindennemű régi törött aranyat és ezüstneműt a legmagasabb árak mellett.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Christián József

aranyműves,
Széchenyi-utca 1.

504

Új kerék és kocsigyártó üzlet.

ILLÉS SÁNDOR

kerék és kocsigyártó

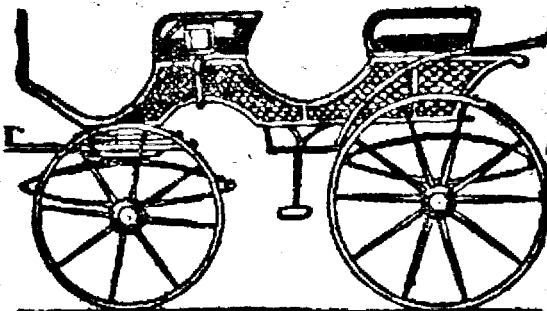
Aradon, Kossuth-utca 2.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, hogy

Aradon,

Kossuth-utca 2. sz. a.

egy a mai igényeknek megfelelő és kitűnő munkaerővel berendezett



kerék- és kocsigyártó-üzletet

nyitottam.

Készítek minden a szakmamba vágó famunkákat a legegyszerűbbtől a legdiseesebb kivitelig úgy új és javítási munkákat, jutányos árak és legszolidabb kivitelben.

Sulyt fektetve arra, hogy messzire menő szakismeretemet hosszú éveken át külföldön é. p. **Hamburg, Frankfurt a/m. Karlsruhe és Bécsben a Lohner-féle cs. és kir. udvari szállítók kocsi gyárjában** szereztem, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. megrendelőim kívánatainak minden tekintetben eleget tehessek.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve,

391

maradok kiváló tisztelettel

Illés Sándor, kocsigyártó.

Új kerék és kocsigyártó üzlet.

Kitűnő munka. — Olcsó árak.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás



Kaiser Borax

Naponkinti használata a mosdó vizben.

A vegyileg tisztá **Kaiser-Borax** a legtermészetesebb, legjótékonyabb és legegészségesebb szappantisztító, mely a vizet puhítja, az érdes és tisztatlan bőrt gyógyítólag hat, nemkülönben a bőri fűzőmű és fehérré teszi. Nagyon értékes antiszeptikus szer a száj- és fogak ápolásánál, ugyis mint gyógyszer. Elővigyázat a bevonásánál! Csakis a piros kartonba valódi, mely 16, 30 és 75 filléret kapható. Sebasm csomagolással! Továbbá: Pasta Naek-szappan, Kaiser-Borax-szappan, Lillimtej-szappan, Tels-szappan, Kaiser-Borax-fogper és az illatos Kaiser-Borax egyedül szállítója Ausztria és Magyarország részére: **GÖTTLIBE WIRTH, WIEN, III/1.** 1528

PÉNZ!

Az alábbi fizetési módokat mellett **törlesztéses kölcsönöket** földbirtokokra, kész városi házakra, építésekre, továbbá személyhielt: papoknak, katona-tiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek, iparosoknak és nyugdíjasoknak 5—20 évi törlesztésre kezes és kezes nélkül leggyorsabban és diszcreten Irodánk utján lehet nyerni.

Csekély díjazásunk csak a czél elérése esetén és utólagosan lesz megfizetve. A szükséges okmányokat Irodánk saját költségén szerzi be, mely költségek csak utólagosan lesznek megtérítve.

A) Általunk szerzett kölcsönök újabb kiáló előnyei:

1. Kölcsöneink olcsó kamatauk.
2. Kevés levonás.
3. A törlesztések évente a tartozásból leiratnak s csak a kisebbített összeg után kell kamatot fizetni és a kamat és tőke egyaránt is törleszthető.
4. Indokolt késedelmes befizetés után bírságot nem kell fizetni.
5. Kívánatra a részletekért a pénzbeszedő hához jön, vagy posta-cheque-el bérmentve a postán is fizethető.

B) A negyedévi törlesztéses kölcsöneink kiáló előnyei a következők:

1. Rendkívüli olcsók, mert negyedévenként törlesztett összeg a tartozásból azonnal leiratik s az adós mindig csak a tényleges tartozása után fizet kamatot.
2. A törzsrészjegyek rendszerint 8%-ot jövedelmeztek és az osztalék az őrlási forgalom következtében évente még emelkedhetik: ugyiszintén évente kifizetetik.
3. A törzsrészjegyek előzetes felmondás mellett teljes összegben visszaválthatnak.
4. Egy ilyen kölcsön legkésőbb 2½ év alatt kiegyenlítettik, mely után minden fizetési kötelezettség azonnal megszűnik.

1614

C) Jelzálogkölcsöneink kiáló előnyei a következők:

15 évi törlesztésre	4.75%	40 évi törlesztésre	3.15%
22 " " "	4. " "	46 " " "	2.96%
30 " " "	3.75%	50 " " "	2.85%
32 " " "	3.50%	60 " " "	2.85%
33 " " "	3.30%	65 " " "	2.33%
38 " " "	3.25%	70 " " "	2.30%

Fizetésben nemcsak a kamat és kezelési költség, hanem a tőketörlesztés is bennfoglalatik.

Általános értesítő iroda

tulajdonosok: **Klonda és Szathmáry**

ARAD, Salacz-utca 3.

Kovács Soma és Társa
Arad, Neuman-palota.

Nagy raktár elismert legjobb K ü h n e - gyártmányu

gazdasági gépekben.

Cséplőgépfelszerelések

és anyagok: 1066

dobsin, rétegfém, szab. tőrekrosta és sziták, gépolaj és gépkenőcs, szijjak, zsák, ponyva, mentőszekrény stb.

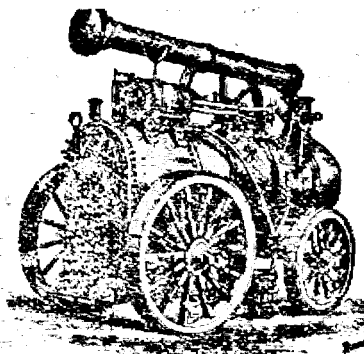


Kovács- és gépész-

szerszámok.

Permetezők, kénporfúvók,

pinczegazdászati eszközök.



MINDEN HOLGYNEK

SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A

FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrártást (mitesser) és minden arcstíztisztatlanságot. Massazsához használva eltünttet redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek szíves védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégey ára 1 korona. 1075

Margit szappan 70 fillér.

Margit powder 1 kor. 30 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és droguerliában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebessen: Zangeri Gyula, Berzován: Székely Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csérmén: Berkes Ármán, Elekén: Uj. Pekker István, Földékon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonozon: Molnár István, Győrökon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevormessen: Schlögl Pál, Kun-Ágotán: Fejes Lajos, Kuricaon: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácsházán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmagyon: Hanzeros Adam, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pécskán: Kocszin János, Pankotán: Posevitz Gusztáv, Pityarozon: Szabados József, Székudváron: Fromm D. Traugott, Simandon: Csiky Lukács, Soborszában: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hanzler Sándor, Tancson: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza arak gyógyszerárakban.

Árlejtési hirdetemény.

Az aradi gör. kel. román consistorium 3200/904. sz. jóváhagyása folytán a simándi gör. kel. román templom helyreállítási munkálatainak eszközlése céljából f. hó 25-én d. e. 10 órakor az itteni hitközség házában szóbeli árlejtés tartatik.

Kikiáltási ár 8196 kor. 25 fill. mely összegben az aranyozási és műfestési munkálatok is befoglaltatnak. Zárt írásbeli ajánlatok is elfogadhatók a szóbeli árlejtést megelőzőleg.

A tervek, költségjegyzék és az árlejtési feltételek előzőleg megtekinthetők a simándi gör. kel. román egyház lelkesí hivatalában vagy Niga János építésznél Arad, Atzél Péter-utca 1. sz. 1632

Az árlejtésben résztvenni óhajtok tartoznak a kikiáltási árnak 10%-át bánatpénzül letenni.

Simánd, 1904. június hó 16-án.

Beles Ágoston.

Építési szándékozók figyelmébe!



Vollák József
és Társa

építési vállalkozók, építési iroda és fatelep

Arad, Radnai-ut 6. szám.

Városi és megyei telefon 65.

Elvállalunk mindennemű

kőműves munkát.

ugy mint bérházak, magán épületek, nyaralók, stb. felépítését, bármely stíl szerint; helyben és vidéken; továbbá amerikai és más rendszerű jégvermek, elevátorok, magtárak, istállók, stb. felépítését és szakszerű berendezését, valamint régi épületek átalakítását, új homlokzatok készítését és homlokzatok beszínezését, nedves falak szárazzá tételét stb.

Cementmunkákat, ugymint: cementburkolatok, beton alapok, lépcsők, boltozatok, cement-jászlok és itatórájuk, beton csatornák, aknák, stb. készítését.

Acsmunkákat, ugymint: fedelek és fedélszerkezetek, pajták, színek és egyéb gazdasági férőhelyek készítését több évi jótállás mellett.

Paczement fedelek készítését a legjutányosabb áron.

Elvállaljuk továbbá mindennemű Rabcz-munkák szakszerű elkészítését.

Épületek felmérését és becsülését gyorsan és pontosan eszközöljük.

Költségvetéseket kívánatra ingyen szolgálunk.

Eddigi ügyfeleink bizalmáért köszönetet mondva, kérjük azt irányunkban a jövőre nézve is fenntartani. Kiváló tisztelettel

1038 **Vollák József és Társa.**

Telephon 473. szám.

Melocco Péter utóda

Arnoul Károly mérnök

első magyar kizárólagosan római és velencei márványmosaiklapok-,
cementműkö- és cementáruk-gyára, beton-építkezési vállalata

Temesvár-Józsefváros, Bonnaz-utca 18.

Római és velencei

Márvány mosaik lapok.

Négy és nyolcz kupos műkölapok.
Négy és nyolcz kupos márvány mosaik lapok a la Keramit járdáknak és udvarok kikövezésére.

Fenti gyártmányok kizárólag gözcsőre berendezett 300 atmospha nyomású présszel készülnek.

Nagy raktár ovál és kerek gyömösölt betoncsövekből minden méretheben.

Vályuk és marhaállások. Egész városok csatornázása a szükséges tervek kidolgozásával. Vizállások nyilvános és ipari czélokra.

Aszfaltozások bármely kivitelben.

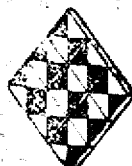
Tűzbiztos boltozások gyömösölt betontól, a vasgerendák közé.

Gépalapozások.

Nedves pinczék és épületek szárazzá tételé.

Fedőlemezek, négyszögletes és műkövek, gyömösölt betonjárdák saját terve szerint már számos városban elkészítve. 1611

Reservoírek, gáztartók, kádak fürdőintézetek részére. Vízierők hasznossá tételé ipari czélokra, véd- és turbinafékvések, csatorna építkezések, partvédművek, hidak portland cementből gyömösölt betontól, saját bevált módjára szerint és hosszú évek során ejtett tapasztalatai alapján.



Műhely áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy asztalos műhelyemet május hó 1-étől Atzél Péter-utczából

Sina-utczai házamba

a román szemináriummal szembe

helyeztem át

s azt továbbra is

Czirkál Géza

czég alatt magam fogom vezetni.

Midőn ezen áthelyezést b. megrendelők szives tudomására hozom, egyben kérem további támogatásukat czégem iránt.

Teljes tisztelettel

1424

Czirkál Géza.

A maga nemében páratlan jó hashajtó szer az

„ALVO“

tabletta. — Felnőtteknél és gyermekeknél egyaránt kedvelt. Az „ALVO“ tabletta rendkívül kellemes ízű és fájdalom nélkül hat. A gyomorban rögtön feloldódik.

— Minden doboz használati utasítással van ellátva. —
Ára egy doboznak 90 fillér.

Fontos tudnivaló tüdőbetegeknek!!

A törvényesen védett „SYLOL“ az egyedüli szer, mely mindenféle légzőszervi bajoknál rendkívül jó hatás-
sal bír.

Az éjjeli izzadást teljesen megszünteti! A testsulyt

gyarapítja! Heptikás embereknek valóságos megmentője:

Ára egy üvegnek 3 korona.

162

== Kizárólag kapható az egyedüli készítőnél: ==

Hajós Árpád

gyógyszertárban az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Az évezredek óta összeért természetes forrás-sók páratlanul hatalmas gyógyító ereje, és ezen összeérés által képződött könnyen bevezető, undort nem okozó lágy iz a Schmidthauer-féle

IGMÁNDI KESERŰVIZNEK

oly kimagasló előnyei, amelyekről már egyszeri használat után minden fogyasztót feltétlenül meggyőz. Ezen, a maga nemében egyedül álló ásványvíz a **székrekedés** és azzal járó belső bajoknak u. m.: **étvágyhiány, gyomorfelfúvódás, aranyér, vérbőség, elkövéréds** stb. a legjobb természetes gyógyítója. Már fél ivó pohárral reggelizés előtt használva, teljesen fájdalom nélkül hat, anélkül, hogy a szervezetet gyöngítene. Kapható Aradon: G. Földes Kelemen gyógyszerész, Fejér Gyula, Dürr Kossárd, Gróf Károly, Schwartz J., Karáosonyi A., Rothstein M., Dalmel L., Guttman S., Lázár Gy., Tamásdán K., Berger J. és Aitmann Ede uraknál, valamint minden jobb ásványvíz elárúsító helyen úgy egész, mint kis főlüveges töltésben is. Utasítás mellékelve.

Fő szétküldés a forrástulajdonos, **SCHMIDTHAUER LAJOS** gyógyszerésznél Komáromban. — Egész üveg 50 fillér, fél üveg 30 fillér.

Egy főtisztelendő lelkész levele.

Wilhelm Ferencz gyógyszerésze és kir. udv. szállító urnak Neunkirchen, Alsó-Ausztria.
Radovesitz, Csehország, u. p. Bilin.

Ismételten jó eredménnyel használtam az Ön Wilhelm-féle antiarthritikus antireumatikus vértisztító teáját beteges állapotaimban, mint: a máj, lép, szív és gyomor elzsírosodásainál, reumatikus hátgerinczántalmaknál, gyenge emésztésnél, vértululásnál, agynyomásnál, stb. úgy, hogy ezáltal megtakarítottam magamnak egy fűdői vagy hidrogvizgyógyintézetűi kurát, a mihez különben sajnos nincsenek is meg az anyagi eszközök, hivatásomból kifolyólag pedig hiányzik a szükséges idő.

Biztosítom arról, hogy a magam részéről csak kellemes kötelességemmé teszem, hogy ezt a kitűnő Wilhelm-féle antiarthritikus antireumatikus vértisztító teát minden ilyen bajban szenvedőnek legmelogettebben ajánljam, és a hol csak tehetem, föl fogom dicserni, hogy így Önnek kitűnő találmányáért valamiképpen kimutassam hálámat és hogy a szenvedő emberiségét, a hogyan az Ön oly pompásan gyógyító készítménye meg is érdemli, figyelmessé tegyem erre a gyógyszerkészítőre.

Kitűnő tisztelettel
Vinzenz John P., lelkész.

Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész, es. és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerházakban és drogueriakban.

Aradon főraktár: Földes Kelemen és Hájós Árpád gyógyszerházakban. 1569—X.

1 csomag 2 korona, 1 postaküldemény 15 csomag tartalommal 24 korona bérmentve, bármely magyar postaállomásra szállítva.

Mikalakai téglák és cserépgyári telep.

Czégtulajdonos: POLLÁK JÓZSEF, gyarmatáru nagykereskedő Aradon.
Városi iroda: Telephon: Háltér 1. szám. 255. szám.

Tégla,

bármily mennyiségben olcsó és kedvező fizetési feltételek mellett telepünkön kaphatók. A téglát fuvarosainkkal házhoz szállítjuk. 1288

Gégnér János

épület-, butor és portál asztalos
Aradon, Angyal-utca 21. sz.

Elvállal minden az épület-, butor és portál asztalos szakmába vágó új és javítási munkákat u. m. épület munkákat-, üzleti-, szoba és konyha berendezéseket, továbbá portálok fölállítását jutányos árak és pontos kivitelben. Tervrajzok díjmentesen készítetnek. 1218

1868 óta forgalomban. BERGER-féle GYÓGY- KÁTRÁNY-SZAPPAN

arvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában főorvosok által alkalmaztatik

mindennemű bőrkütségek ellen, nevezetesen idült pikkely-szögör, előzől körtögek, gyszalmon orv-rezesség, ótvár, fagydag, lábzsáadás, fej- és szájkütségek ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a székrekedésnek 40 %-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. Főként bőrbetegségekkel sikertel alkalmazzatik a kátrányszappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan. A nyugodt kátrányszappan az arcbőr tisztátalansággal ellátottakra, a gyermekeknek valamennyi lebetegsége ellen fém mulhatlan bőrtisztító, mosdó és fürdőszappan mindennemű használatnál szolgál. 612

Berger-féle glicerín-kátrányszappan 25% glicerín-tartalommal és szim illattal. Ára minden fajának használati utasításokkal együtt 35 kr. A gyógyházakban és hasonló üzletekben határozottan Berger-féle kátrányszappant kérjen és figyeljen, hogy minden címkén rajta legyen az itt látható védjegy és a G. Hell & Co. cégjelzése. Kivételre díjazó-levéllel Bécsben 1893-ban és arany éremmel a párisi világiállásán 1900-ban.

Oly egyének részére, kik a kátrányszappal nem tűrik, szintén tisztított kátrányból előállított az anthracol-szappant, melyet mi Hell-féle anthracol-szappan (fehér kátrány-szappan) elnevezés alatt hozunk forgalomba. Főjének a következők: 5-10%-os anthracol-szappan, anthracol-borax-szappan, anthracol-kénszappan, anthracol-hidrogén-szappan, anthracol-glicerín-szappan. Az anthracol-szappanok arvosi kísérletek alapján kitűnőek bizonyított bőrkütségek és az az tisztátalanságai ellen. Ára darabonként 80 fillér.

Kapható gyógyházakban és hasonló üzletekben.
G. Hell & Comp., Wien, I., Sterng. 8. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest, Király-u., Thellmayer és Spitz, Erinyi-utca. Kiseblyben Magyarországi összes gyógyszerházakban.

Raktár Aradon: Gutori Földes Kelemen, Hájós Árpád és Rezenyay Mátyás gyógyszerész uraknál, és kapható az összes hazai gyógyszerházakban. 715

500 forintot fizetnek annak, aki Bartilla fogvizének használatát mellett, üvegje 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök.

(Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. Brökösel**, (E. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható minden gyógyszerházban, különösen Földes Kelemennél, Deák Ferencz-utca 11. sz. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentéstől 101 díjaztatnak. 235

Szőlőbirtokosok figyelmébe!

A 3-szor sodrott szőlő kötözőfonál daczára annak, hogy 25%-al olcsóbb kötöző anyag, a Raffia hársnál tartósabb. Ajánljuk továbbá a legjobb minőségben jutányos árak mellett:

Gabona zsákokat.

kender vászonból készítve.

Vizhatlan és nyersvászonn ponyvák,

ponyva és roletta vásznak.

Gép olajat.

Gazdasági kötélárak, kendertömlő. Zsinegek és mindennemű hálókat. teljes tisztelettel Erdélyi és Bácskai iparáru raktár **REICH B. KÁROLY FIA ÉS TÁRSA** Andrassy-tér 6. Verboz ház. 1471

Brázay-féle Sósborszesz

Ha étkezés után BRÁZAY-féle Sósborszeszszel öblögetjük a szájunkat, úgy fogaink, szájunk és az iny tisztán tartatnak és megvédetnek a romlástól. 3884-6

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Weitzer János-u. 13. sz.

a főpostával szemben.

Ajánlja dus raktárát mindenféle paszományos és gombkötő árakban, u. m. zsinór, gomb, rojtok, bojtok, selyem Ponponok és zsaniliákban. Elvállal 526 minden e szakba vágó munkát, a legjutányosabb árak mellett.

Varrónő,

ki jó ízléssel a legkényesebb igényeknek is megfelelően készít **női és gyermek toiletteteket**, házakhoz ajánkozik. Továbbá ház-on kívül is. Szíves megkeresések esetleg levélileg kéretnek, melyre pontos választ személyesen adhatok. A t. c. hölgyközönség szíves pártfogását kéri

Hugyetz Róza, női szabó, Kápolna-utca 2. reformátos templommal szemben. 3141

Figyelem!

Megérkeztek színes bőr-különlegességek dus választékban minden színben. shevreaux, boks és bagaria bőrökben.

Seelinger M. Andor

uri és női mintacsipészete 537

Arad, Szabauság-tér 4.

Városi és megyei telefon 115.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más idegcs állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad. hatyú gyógy-szertár Altal Majna Frankfurt. 765

Klein Ignác

géparisnya kötőjeje

Aradon, Lázár Vilmos-utca

Földes palotában (Fleisher-féle butorgyárral szemben.)

Felhívom a n. é. közönség figyelmét jól felszerelt

géparisnya kötődémre, melyet Aradon eddig még nem létezett gépekkel rendeztem be.

Elvállalok mindennemű új harisnyák kötését és fejelését u. m. keztyűk, kamáslik, alszoknyák és alsóingek és minden kötő szakmába végő új és javítási munkákat jutányos árak mellett. 1112

Kerékpár és varrógép

raktár.

Kalmár *

* József

üzemeltetés

ARAD, Salacz-utca 2. sz.

(Központi szállodával szemben.)

Varrógépek, kerékpárok

kedvező részletfizetések mellett kaphatók.

Készít telefon- és villanycsengő berendezéseket. 1336

Nagy szakszerű javító-műhely.

Új és használt

Zongorák,

pianók és hangjegyek

az 1850. év óta fennálló üzletben a legjutányosabb árakban, kívánatra a hangszerek részletfizetésre is kaphatók, esetleg havonkénti bérlettel mellett

bérbe is vehetők.

Zongoráim: Bösendorfer, Ehrbar, Hamburger, Heoffmann, Kern, Krämer, Koch & Korselt, Luner Lyra, Petrof, Proksch, Schnabel, Stelzhammer, Stingl, Schweighoffer, Thék és Weszely gyárakból valók.

Zongora javítások és hangolások elfogadtnak. Kötelezőkönyvtárban az olvasási-díj: Havonként 1 korona 60 fillér. Kötetenként 10 fillér. 254

Krispin József

Deák Ferencz-utca 28 sz.

Telefon szám 35.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a conanyzo egyszer veszi és többé mást nem szivhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

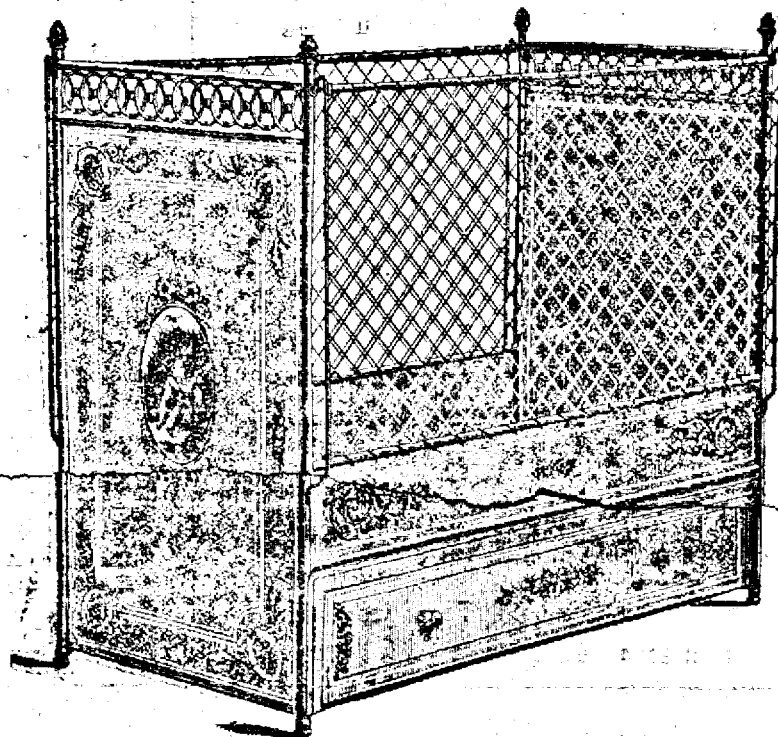
Alapított 1893. évben.

Telefon-szám 423.

Vas- és rézbutorgyár Aradon!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni Aradon, Deák Ferencz- és Lázár Vilmos-utczák sarkán levő ujonnan berendezett

vas- és rézbutor gyáramra,



hol vaságyak, asztalok, mosdószekrények, gyermekkoszik, ágybetétek stb.

a legdiszesebb kivitelben készülnek. Vendéglősök, kávéosok és nyári kerthelyiség tulajdonosainak ajánlom saját készítményű

LUGASAIMAT

és

1458

kerti székeimet

Vasbutor javítások, újja fenyezése és festése elfogadtnak.

Magamat a t. helybeli és vidéki közönség partfogásába ajánlván, maradok teljes tisztelettel

Fleischer Testvérek

ARADON, Deák Ferencz- és Lázár Vilmos-utczák sarkán.

Aczélsodrony ágybetétek minden mértékben és a legjobb kivitelben kaphatók.

A legnagyobb áruháza az összes cseh textiliparnak

S. ÖHLER & C^{OMP.} PRAG, Obstgasse 17

utolérhetetlen olcsó árakon szállit.

DIVATSZÖVETEK

Tiszta selyemszövetek ruhákhoz és bluzokhoz, méterenkint csak 75 kr.

Méterenkint
Ruhacöper, mosható 29 kr.
Batist és foulard nagy választékban 42 kr.
Atlaszszatin jelenleg legújabb 35 kr. és 45 kr.
Sport-flanel, ing és bluzokhoz 23 kr.

Pamutvászon és Schirting méterenkint 18 krtól 25 krajczárig.
Gradl és Damas ágyhuzatokhoz, méterenkint 25 krtól 42 krig.
Zsebkendők fehér és színes széllel, tuczatja 1 forint 10 kr.
Selyem-hulladék-portörő, darabonként 20 krajczár.
„Öhli szövés”, szenzációs olcsó áron, 1 drb. 18 mtr. 4 frt 95 kr.

Clothkötény darabonként 35 kr.

Méterenkint
Divatos ruhaszövet 120 cm. széles 38 krtól egész 55 krig.
Angol divatszövet ruhához, 120 cm. széles 52 krtól 1 frt 25 krig.
Lister, kék és fehér és fekete és fehér csikkal 58 krajczár.
Tiszta pamutkelme bluzhoz, 120 cm. széles 95 krtól 1 frt 75 krig.
Nagy választék angol gyapjuszövetekben, azelőtt frt 275, most 145.

SELYEMSZÖVETEK

Japán mosóselyem minden színben méterenkint 58 kr.
Tiszta selyemszövet, ruhákhoz mtr. 95 kr.
„Loisin” tiszta selyemszövet minden színben bluzokhoz és ruhákhoz mtr. 95 kr.
Fekete selyemszövet, sima és mintázott, méterenkint 95 krajczár.

MOSÓKELMÉK

Szerbvászon bluzok és ruhákhoz, méterenkint 20 kr.
Vászon zephir 23 kr.

VÁSZONNEMŰEK

Batist-diszkötény darabonként 21 kr.

Gazdag tartalmu minta gyűjtemény bérmentve.

Megrendelések 10 frttól feljebb bérmentve.



A. Weinreb, Braila (Románia)

Mindennemű dunai halakat, potyka, csuka, süli, tok, kecsge, harosa

CAVIAR.

A legkisebb csomagolásban küldjük szét, és kezeséget vállalnak a halak friss megérkezéseért. Legolcsóbb napi árak, amelyek azonban előre is megállapíthatók. A szétküldés utánvétel mellett történik, míg megbízható cégeknek esetleg hitel is nyitunk. Kötő üzlet delikatesz üzletek és esetleg vegyes kereskedőknek is. Minden megrendelés direkt Brailába címzendő.

Bővebb felvilágosítást ad esetleg a cég szállítója: **Hüttmann József, Brassó.** Levelekre Romániába 25 fillér, és levelezőlapokra 10 fillér bélyeg ragasztandó. A levelezés német nyelven történik. 3345

Képviselek kerestetnek.

A minorita templommal szemben!

Törlesztéses kölcsön.

A kölcsönt kereső közönség szives figyelmébe!

Az utóbbi időben több oldalt oly hirdetések tételnek közzé a lapokban, a melyben a lehetetlenségig olcsó törlesztéses kölcsönt ígérnek.

Ezen ígéreteiket sohasem válthatják valóra, mert a hirdetett feltételek merőben ellenkeznek a bankok és takarékpénztárak szabályaival és kamat tételeivel. Céljuk hangzatos hirdetésükkel az ügyfelet lépre vinni és huzavona által kényszer helyzetbe hozni, hogy az időközben megszerzett, a hirdetésnél sokkal drágább kölcsönt kénytelen legyen igénybe venni.

Én összekötéseim révén tisztelt ügyfeleimnek, kik bizalommal hozzám fordulnak mindenkor a legelőnyösebb feltételek mellett szerzem meg a szükséges kölcsönt 15-63 évi időtartamra, minden előzetes költség nélkül, sőt még a becslési költségeket is magam viselem.

A feltételeket az összeg nagysága után fogom közölni, és tetszése szerint elfogadhatja vagy visszautasíthatja azokat anélkül, hogy bármiféle karpótlást igényelnék fáradozásomért, vagy a meg nem szavazás esetén az addig felmerült kiadásokért.

Teljes tisztelettel

Berger József

jelzőlog és hitelközvetítési irodája 1494

Arad, Andrassy-tér 8.

A minorita templommal szemben!

Magy. kir. Államvasutak Áll. főnökség.

344-1904.

15557-1904. szám.

Árverezési hirdetemény.

Ezennel közhírré tételik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárúsítandó ásványvíz, zongora, varrógép, likőr, bor, kék, lószőr, gypotáru, szék nyilvános elárverése Arad állomásunkon lévő gabonaraktárban 1904. évi június hó 23-án délelőtt 9 órákor tartatik meg, mely árverezésre a t. cz. közönség ezennel meghivatik.

Az állomásfőnök h.:

Bakos.

Hirdetemény.

A m. kir. földmivelésügyi minisiteriumnak 19345. számú körrendelete értelmében ezennel közhírré tesszük, hogy a görgény-szentimrei, királyhalmi, lipóújvári és vadászerdei m. kir. erdőéri szakiskolákba a folyó év október havában kezdődő új két éves tanfolyamra, részint állami ellátás mellett, részint saját költségen több növendék fog felvétetni.

Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a részletes pályázati feltételek a városi levéltárban betekinthetők.

Arad, 1904. évi június hó 11 én.

A városi közigazgatási bizottság.

SIÓFOK

Balatonfürdő 2 1/4 órányira Budapesttől a déli vasut mentén.

Elsőrangú

női és gyermekfürdő

modern szállókkal, nagy parkkal és fenyves erdővel. Vasuti és hajóállomás, posta, távirida és helyközi telefon.

Kitűnő fürdő idegedző hullámveréssel.

Vendéglő és kávéház házi kezelésben, à la carte és napi 7 és 8 koronás penzionszerű étkezéssel.

Vízvezeték, villanyvilágítás. Május—szeptemberre olcsó menettérti jegyek.

Színház. Löverseny. Mulatságok. Regatta. Uszóverseny.

Fodor Károly fővárosi vívómester nagyszabású

Sporttelepe.

Vívóakadémia. Football. Lövészet. Gyermekatlétika. Lawn-Tennisz stb. stb. A Székesfehérvári V. körületi honvédszolgálatja a ténzenét.

Felvilágosítással és prospektussal készséggel szolgál a fürdőigazgatóság Siófokon.

Költözködésre

ajánljuk általánosan elismert

Rovarpörainkat

melyek bolhák, svábok és poloskák irtására biztos hatással bírnak.

Kapható:

30, 50, 1.- 1.50, kor. dobozokban, és kimérve.

118

Vojtek és Weisz

drogueria és parfümeria nagykereskedésében

ARADON.

Aki a

GYOMRÁT

szereti,

annak igen jó hatása, éhgyomorra egy pohár melegített

Rohitsi (Styria) vizet

iszik.

Rendszeres használat által kitűnően hat az étvágyra és az emésztő szervekre. 3497

Fischer Károly

sodronyszövet, fonat, szitaárúk és aczélsodrony ágybetétkészítő

Arad, József főherceg-ut 8. sz.

Ajánlja különféle sodronyszövet készítményeit, úgymint: róz, vas és cizézett sodronyszövetek, melyeket raktáron tartok, főképp malmok, gyárak és gazdasági czélokra, úgyszintén **Bachler-féle szelelő rostához való sziták.** Készítek alkalmas kézi- és gépsodronyfonatot kertek, ligetek, tyukudvarok és vadaserdők bekerítéséhez, föld, kavics, homok- és kőszént-hányórosták vaskerettel építészeti, bánya és kertészeti czélokra. Pincze és magtárlakokhoz rostélyok. Szikrafogók mozdony- és gyári-kéményekre. Rugganyos aczélsodrony-ágybetéteket vas-és-fa-árványokra, melyek könnyű tisztántartása által igen ajánlhatók. Különféle szőr-, vas-, réz- és selyem-sziták, dohány-dobok és dobsziták, valamint minden a szakmába vágó itt fel nem sorolt tárgyak a legjobb minőségben, mérsékelt árak mellett elkészítetnek. 633

5449—1904. khsz.

Hirdetmény.

Dürr Gusztáv aradi lakos baromfi hizlalda és vágótelepének Radnai-ut 8. sz. a leendő áthelyezését folyamodván, az 1884. XVII. t.-cz. 27. §-a értelmében a telep helyszín tárgyalására határidőül folyó évi június hó 22-én d. e. 11 órájára kintüzetik, a melyre az érdekeltek ez uton is meghívotnak azon észrevételeivel, hogy a telep helyszín és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál folyó évi június hó 22-ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező a netáni észrevételek írásban ugyanott, élőszóval pedig a helyszíni tárgyalás alkalmával megtekinthezők, mert amennyiben ilyenek nem emeltetnének, s ha köztekintetek gátlólag fel nem merülendnek, a telepengedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Arad, 1904. évi június hó 17-én.

Greén,
tb. főkapitány.

1285—1904. tkvi szám.

Árverési hirdetmény.

A világi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közbíró teszi, hogy Zászló Mózes ó-szentannai lakos végrehajthatónak, Novák Stefáné szül. Dehelán Szófia és társai, mindnyájan néhai Novák Stefán ösmert örökösai ó-szentannai, ugy dr. Czégka Zdenko ügyvéd, mint az ösmertlen örökösök részére kirendelt ügygondnok, világi lakos végrehajtást szenvedettek elleni 1000 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a világi kir. járásbíró területén lévő, Aradmegyében fekvő, az ó-szentannai 618. sz. tjkvben A. I. 2—19. sorszámok alatt felvett 3/4-ed külállományu földnek Novák Stefánt illető 1/4-ed része, vagyis 1/8-ad külállományu földre az árverést 1247 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanhánnyad az 1904. évi július hó 5. napjának déli 10 órájkor Ó-Szent-Anna községi háznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan hánnyadok becsárának 10%-át, vagyis 124 korona 70 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világos, 1904. évi márczius hó 25-én. A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Aknyay,
kir. járásbíró.

1640



ALAPITATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt. Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.

ALAPITATOTT 1890.

Tisztafaju, elsőrendű

köles

és

muharmag,

vetési czelokra

a legolcsóbb árak mellett

Goldschmidt Mihály

aradi czégnél kaphatók.

Eladó ház.

Aradon a legélénkebb utcában a főter közelében, egy két utcára szülő

ház,

mely tisztán 10%-ot jövedelmez, igen előnyös feltételek mellett más vállalat miatt

azonnal eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

Porcellán és majolika műfestészet!

Boros Béni-tér 16. sz. I. em. 14.

Tisztelettel értesitem a hazai műipar pártolót, hogy festészetemben a legfinomabb és a legjobb izlésnek megfelelő **festést végzek.**

A nagyérdemű közönség megrendelheti nálam **ebédő, kávé, tea stb. készleteit tetszés szerinti mintával.** Festek családi ezimmel, monogrammal porcellánra a legmodernebb kivitelben és legolcsóbb árban. A megrendeléseket kész minták után képes árjegyzékből lehet kiválasztani, melyet a tisztelt megrendelői szándékozókhoz egy levelező-lap hozzám intézése után rendelkezésükre juttatok.

Főgyekeztem tisztelt megrendelőim megelégedését és bizalmát lelkiismeretes jó munka által megnyerni.

Megrendelőimnek még azon fontos előnye is meg lesz, hogy az általam festett szervizekből hiányzó részeket mindenkor utánrendelhetik, ellenben az idegen gyártmányú ismertesek az utánrendelések kellemetlenségei. Elfogadok **selyemdíszeket, párnát, képeket stb. aquarell és olajfestésre.**

Műkedvelő hölgyeket tanítok saját otthonukba porcellán, majolika és selyemfestésre és az általuk festett edényeket **olesón kiégetem.**

Eltörött porcellán, majolika és üveget helyben egyedül én bírom égető kemenczémbe összeforrasztani úgy, hogy ismét használható lesz.

Kiváló tisztelettel

1646

Hartmann Pál.

665. szám.

Aradi m. kir. folyammérnöki hivatal.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. Minister ur rendeletére a Maros folyó deszk-makói szakaszán végrehajtható munkálatokhoz szükséges 1704 m³ kőanyag szállítására nézve 1904. évi július hó 4-ik napján d. e. 10 órakor az aradi m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében (Arad, Széchenyi-utca 1. sz. II. emelet) újabb zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A vállalatot ismertető általános és részletes szállítási feltételek, valamint az ajánlati feltételek az aradi m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők, hol egyszersmind az ajánlati minta is megszerezhető.

A szabályszerűen kiállított ajánlatok a m. kir. folyammérnöki hivatalnál 1904. évi július hó 4-ik napjának d. e. 9^{1/2} órájáig nyújtandók be.

Arad, 1904. évi június hó 18-án.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

1637

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

99594—1904. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

állomáson	1. évi június hó
Bpest nyugoti	24-én d. e. 9 óra
Miskolcz sz. p. u.	27-én d. u. 2 óra
Bpest ny. p. u.	28-án d. u. 2 óra

Budapest, 1904. évi június hó.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

14386—1904. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Alvincz állomásán lévő buffet bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1904. évi november hó 1-ével kezdődik és tart azon időponttól számított öt éven át, vagyis 1909. évi október hó 31-ig.

A bérleti feltételek, valamint az ételek és italok árjegyzéke az alulírott üzletvezetőség I. osztályában a rendes hivatalos órák alatt hétköznapokon d. e. 8 órától d. u. 2 óráig megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, mi-ért is az ajánlattevőkről, feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás, bélyegű és „Ajánlat az alvinczi buffet bérletére a 14386—1904. számhoz” felirattal ellátott borítékba zárt, lepecsételt s két tanu előtt aláírt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány iparendelő, stb.) együtt 1904. évi július hó 26-án déli 12 óráig alulírt üzletvezetőség általános I. osztálya főnökénél nyújtan- dók be.

Bánatpénz fejében 50 kor. azaz ötven korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas érték-papírokban legkésőbb 1904. évi július hó 25-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtő pénztáránál leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzképen nem fogadtatnak el. Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb árfolyam szerint jegyzett értékben, de soha sem névértékenfeül fog- nak számíttatni.

A készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlitendő, de a letéte-ről nyert pénztári letétjegy az ajánlat- hoz nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérke- zett, valamint a távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás a felajánlott bérösszegre való te- kintet nélkül szabadon történik.

Aradon, 1904. évi június hó 11-én.

A m. kir. áll. vasutak
aradi üzletvezetősége.

(Utányomás nem díjazatik.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a

Kiadóhivatal:

József főherceg-ut 22 szám.

Telefon szám: 151.

Tudakozásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a

Kiadóhivatalban:

József főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánlkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárulító helyein.

Akinek

ismeretség híjáz

házasúrsra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, leányra, gazdatisztra, kulcsárra, vinczellőre, kertészre,

kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége

Aki

eladni kíván

butort, szongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,

üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

Aki

bérbeadni kíván

birtokot, házat vadászterületet,

halászatot, telket, kocsit, lovat,

Aki

mindezeket vétel vagy bérbevétel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“
kis hirdetési rovatát használja.

Magyar-Pécskán,

a főtéren egy kilencz szobából álló ház, melyből kettő bolti helyiség s a melyben eddig, azaz 6 évig borkereskedés volt, de bármily más üzletnek is alkalmas, minden órában kiadó, esetleg kedvező feltételek mellett eladó. — Bővebbet ugyanott Grosz Adolf háztulajdonosnál. 1626

Sütőde.

Egy már 25 év óta fennálló sütőde, hol a ster kenyér megfizeti a házbért s fát, más vállalat miatt olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 1643

Mikalakán,

az új fűtőház közelében egy újonnan épült ház, mely évenként 450 koronát jövedelmez, olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 1634

Három szobás

utcai lakás elköltözés miatt augusztus hó, esetleg november hó első-jétől engedményen kiadó. Megtekinthető naponta délután 10-től 4 óráig Fábrián utca 6., I. em. 3. sz. alatt. 1616

Fürdőző közönség figyelmébe.

Egy középkorú özvegy nő ajánlkozik ápoló vagy társalkodónőnek az idei szezonra, bárhova. Beszel magyar, német és román nyelven. Czim a kiadóhivatalban. 1605

Családi körülmény miatt

többnemű jó karban levő divatos szobabutor és szalon függőlámpa eladó. Ertekezhetni Nyáry Testvéreknél Arad, Salac: Gyula-utca 2. sz. a. 1588

6—8 gimn. oszt. végzett

jó erkölcsű, jó családból való fiatal ember, aradi gyógyszerárba, gyógyszerész-gyakornokul felvétetik julius elsejétől. Nyugdíjjal biztosított állás. Ozim a kiadóhivatalban. 1622

A ki Jókai Mór

dicső halottunk összes munkáit megszerezni óhajtja, annak a legkedvezőbb részletfizetés mellett eszközlőm ki a szállítást, akár sorozatonként, akár egyszerre. Levelek „Jókai“ jelige alatt a kiadóba küldendők.

Szépségápolás.

Szeplős, májfoltos, pattanásos, fonyadt, ráncos arcuak szépségüket vissza nyerik. Haj, kéz, köröm ápolás. Szépség ápolási szalon Szabadság-tér 14. sz. I. emelet. 1629

Egy modernül épült

új családi ház, magyar-utca 17. sz. alatt szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott. 1401

Eladó.

Egy 2 emeletes csirke-ketrecz teljesen vasból eladó Panker Viktor-nál Arad, Fácán-utca 6. sz. 1586

Kerékpár kilométer térkép

Tervezte: **Maurer Mihály.**

Ára 60 fillér.

Kiadja: **Ingusz I. és Fia** könyvkereskedése Aradon.

Megérkezett

Krassó-szörény megyei

Cseresznye.

Spielmann Albert

Karolina-utca 5. 1646

Egy 5 szobából álló

kényelmes uri lakás fürdőszobával és egy 2 szobás lakás azonnal kiadó, Lujza-utca 2. sz. a. 1638

Ház eladó.

A vasut, lóvasut és waggongyár közelében levő

Erzsébet-utca 10. és 11. sz. alatti

ház

három udvarral és nagy kerttel jutányos áron eladó.

Dr. Kronstein

1565

Andrássy-tér 21.

TENKE

Biharmegye.

Legolcsóbb és leghatásosabb **vasas fürdők egyike**, a női betegségek- és vérszegénységből eredő bajok gyógyítására. — Prospectust készséggel küld

1377 a fürdő-igazgatóság.

Ki szeret

Finom tiszta szeplőnélküli arc-bőrt, puha sima bőrt és rózsaszínű bőrszínt?

Az mossa magát naponként az ismert gyógyhatású

Bergmann-féle

Liliumtejszappannal

(védjegy: 2 hegyi emberke)

Bergmann és Társa Drezda és

Tetschen (az Elba mellett.)

Kapható 80 fillérért darabonként: **Hajós Árpád** gyógytárában Arad.

Sok pénz!!

400 koronát kereshet mellékesen bármily társadalmi állásu egyén, minden risico nélkül. Minden kérdezősködéseket „A. B. 17.” jegy alatt a „Mercur” hirdetési iroda Stuttgart (Bergstrasse) továbbítja.

Klaics Dusán

cserép és palafedő

Aradon, Angyal-utca 26 sz.

Ajánlja magát a helybeli és vidéki közönség figyelmébe minden a

cserép és palafedő iparba

vágó uj és javítási munkák elkészítésére jutányos árak és jótállás mellett. 1260

Vas fürdő.

A n. é. közönség szives figyelmébe, különösen

csuzban és vérszegénységben szenvedőknek ajánlva.

Nyitva reggel 6-tól este 10-ig.

Béjázat: 1500

Árpád-tér 2. szám

(zsidótemplommal szemben)

és **Erzsébet királyné-körut.**

Háztulajdonosok figyelmébe!

Ajánlkozom **cement hordók, kádak, továbbá teraszok, burkolatok és menyezeti boltozatok** elkészítésére u. m. **Cement és terező** szakmába vágó munkákat jutányos árak, pontos kivitelben és jótállás mellett. Szives megbízásokat kérve tisztelettel

Wagner Péter,

Arad, Jllés-utca 126. 644

Divatos

női ruhák

készen vagy rendelésre

legolcsóbban

Tököly-téren,

Prolich üzlete mellett

készülnek.

Ékszer tárgyakat,

órákat,

tört arany- és ezüst-neműt,

zálogcédulákat

a legmagasabb árban vesz vagy más új tárgyakra átcsere

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota. 1078

Legolcsóbb bevásárlási forrás ékszerekben és órákban.

Egy tanuló felvétetik.

Telefon 438.



Zacherlin

nagyszerű rovarirtó szer.

Csakis üvegben tessék venni!

Kapható a következő ezékeknél Aradon:

Altmann Ede Baumann B. Belgrader K. és Tra Berger Izidor.	Braun N. A. Daimel Lajos Dürr Gusztáv Dürr Kocsárd	Duzsek Ferencz Eles Armin Färber L. és Testvére Fejér Gyula	Gróf László Guttman Samu Karátsonyi Antal Lázár Gyula	Löcs E. és Társa Meer Mór és Fia Nagy Farkas Pollak József	Poppé Sándor Preisach Vilmos Prolich István Rothstein Mór	Schlesinger Béla Schwarz M. Schwarz János Steinitzer N.	Tamasdán Kornél Vojtek és Weisz Weisz Dávid Weigl Adolf és Taa.
Uj-Arad: Eisele János, Theiss Miklós, Zimmer Mátyás.	Boros-Jenő: Blau Dávid, Strausz Ignác.	Kis-Jenő: Messer Leopold.	Mária-Radna: Tones Ferencz.	Pankota: Barna Lajos, Lengyel Sándor, Messzer Lipót és Fia Pavlovics Constantin.	Soborsin: Róth Mór, ifj. Róth Bernát.		
Battonya: Fischer Izák, Fischer Hermann, Geller Ferencz, Maurer Gyula.	Buttyin: Klein Márton.	Mezőhegyes: Auspitz Lajos, Schönberg Jakab.	Magy.-Pécska: Simberger Sándor, Turszky Nándor.	Radna-Lippa: Eisele Mátyás, Reisenberger Miklós, Schwarz Ferencz.	Uj-Szt.-Anna: Henny Károly.	Világos: Kreftler Vilmos, Weber János. 1171	
Csermő: Holländer Sám. és Fia.	Gurahonez: Schwarz Sámuel, Weissberger Sámuel utóda.						



A t. vevőközönség bizalma

Férfi czugos czipő erős, mindennapi használatra fit	2.25
Férfi füzös czipő igen tartós	2.50
Női füzös czipő fekete és színes, igen olcsó	2.25
Női gombos czipő fekete és színes	2.75

gyártmányaink iránt állandóan fokozódik. Az árunkhoz feldolgozott anyagok jó minősége azon elv következtében, hogy összes gyártmányainkon

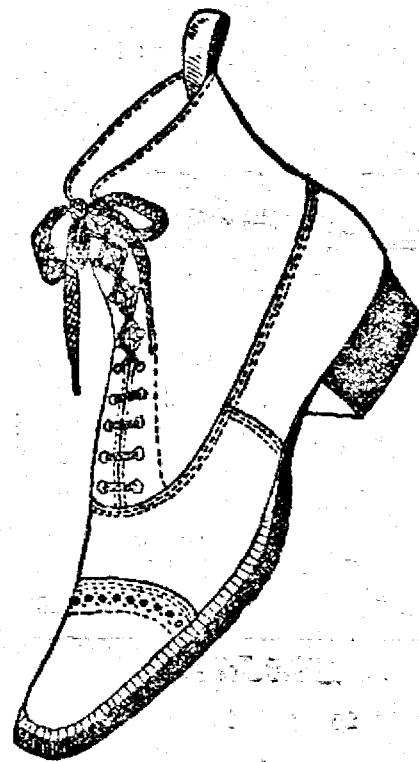
szigoruan szabott és rendkívül olcsó gyári árainkat láthatóan feltüntetjük. 626

30 raktárunk

az ország nagyobb városaiban, 60 raktára külföldön: Ausztriában, Németországban, Szerbiában stb. azt bizonyítja, hogy czipőgyártmányaink mindenütt közkezdveltségnek örvendenek.

Mindenütt csak eredeti magyar gyártmányainkat árusítjuk.

„TURUL” CZIPŐGYÁR r. t. TEMESVÁR
főraktára Aradon, Andrassy-tér, Minorita-palota, Deutsch Testvérek üzlete mellett.
Városi és megyei telefon 537. szám.



Elismert legjobb szabásu

divat-bluzok

rendkívüli nagy választékban

STERN M. A. női felöltő-áruházában
ARADON, Andrassy-tér, az új Minorita-templommal szemben.